

Locale Belangen

Orgaan van de Vereeniging voor Locale Belangen

Versijnt den 1sten en 16den van elke maand.

De Vereeniging is opgericht in 1913 en als rechtspersoon erkend bij Gouvernements Besluit d. d. 31 Juli 1922, No. 75. Zij stelt zich ten doel, de ontwikkeling van het gewestelijk en plaatselijk zelfbestuur en de algemeene belangen van locale raadsressorten te bevorderen.

Commissie van Redactie:

F. W. M. KERCHMAN, G. de RAAD, R. SLAMET.

Wd. Redactie-Secretaris: F. W. M. KERCHMAN.

Redacteur voor lokaal technische aangelegenheden: J. J. G. E. RÜCKERT.

Vaste medewerkers: Gerard JANSEN, Mr. M. D. de JONG, J. MOL.

Opneming van een stuk beteekent niet dat de Redactie zich met den inhoud vereenigt.

Stukken den Penningmeester betreffende en tijdelijk ook die voor de Redactie bestemd, te zenden aan den Heer F. W. M. Kerchman, Pendrian 23, Semarang. Overige stukken der vereeniging betreffende te zenden aan den Secretaris, den Heer G. de Raad, Karrenweg 204, Semarang.

Armenzorg.

Elke Gemeente telt zeker eenige instellingen van weldadigheid, welke zich meer speciaal bewegen op het gebied van Armenzorg. Waar echter voor Ned.-Indië nog geen Armenwet is samengesteld, is het opvallend hoe deze verschillende instellingen vaak elkaar onbekend, meest naast elkaar werken. De Kerkelijke zoowel als de burgerlijke instellingen werken ieder op zich zelf zonder de toch zoo noodige onderlinge ruggespraak. Daarnaast doen ook nog de Gemeentebesturen en de Regeering ieder voor zich aan armenzorg, ook hierbij met zeer onvoldoend gezamenlijk overleg. Het behoeft dan ook geene verwondering, dat op dit gebied eene ongelooflijke verwarring is ontstaan. Dubbele en meer dan dubbele gedeelingen zijn heel gewoon. Begrijpelijk, dat deze verwarring door schaamteloosheid vaak is aangegrepen om het makkelijk bestaan van gedeelde te leiden. Hoewel door elke instelling gewoonlijk slechts minimaal steun wordt verleend, heeft een ingesteld onderzoek toch aangetoond, dat de som der gezamenlijke gedeelingen, welke sommigen bij verschillende instellingen gelijktijdig hebben weten te krijgen, dezen in staat stelt, wel een karig, maar dan toch zeer gemakkelijk bestaan te voeren. Het moet worden toegegeven, dat op deze wijze het mooi beoogde doel, zooveel mogelijk pauperisme tegen te gaan, geenszins wordt gebaat. Gaarne willen wij aannemen, dat in enkele gevallen eene dubbele gedeeling den armlastige beter in staat zal stellen te trachten

zich weder op te werken, maar de practijk heeft aangetoond, dat dergelijke hulp neerkomt op kortzichtigen steun, waardoor de kwaal van het pauperisme wordt bestendigd, terwijl de mogelijkheid op dubbele bedeeling den armlastige er eerder toe zal brengen de nog overgebleven schaamte als fatsoenlijke arme van zich af te zetten en zich het leven minder zwaar te maken, door ook bij andere instellingen om steun te vragen. En hierin schuilt wel het grootste kwaad van de z. g. dubbele bedeeling.

Duidelijk blijkt hieruit, hoe armenzorg niet enkel beteekent, steun te verleen en aan den armlastige, maar ook zoodanig dient te zijn, dat de verleende steun eene opvoedende waarde heeft. Armenzorg is een zaak van algemeen belang, daar toch het algemeen belang wordt geschaad, wanneer er burgers in ellende verkeer en, want hieruit spruit weer gevaar voort voor de rechtsorde en voor de kracht van het volk, twee factoren, welke onder voortdurende belangstelling van de overheid, de grootste zorg dienen uit te maken. De overheid heeft zich dan ook met armenzorg in te laten, niet ter wille van den persoon, maar voor het algemeen belang. Te weinig nog is hier de aandacht op gevestigd en lang niet voldoende wordt in deze gewesten de noodzaak van een goede armenzorg gevoeld. Hoewel in Nederland reeds in 1832 stemmen zijn opgegaan de armenzorg tot staatszorg te maken omdat aldaar wel is begrepen, dat armoede verzwakt en verzwakking van het volk ook eene verzwakking is van den Staat, hoewel aldaar sedert 1855 de armenwet is ingesteld omdat het ook daar noodig bleek de armenzorg niet langer te doen voortgaan op den weg van ziellooze en ontzielende bedeeling, is deze zorg in deze gewesten blijven gaan op de gedachte van menschlievendheid zonder³ er zich rekenschap van te geven, dat ook menschlievendheid met oordeel dient te worden toegepast. Te veel nog is uit oog verloren, dat iedere bedeeling de neiging in zich heeft, verslappend te werken en die neiging neemt toe met de ruimte van bedeeling. Bij het werken van afzonderlijke instellingen naast elkaar en zonder overleg met elkaar ontstaat een vrij stelsellooze practijk, welke ontgroeit aan de innerlijke grondeischen waarop de bedeeling moet zijn gedacht.

Om hierin eenigen regel te kunnen brengen, dient de overheid zich met armenzorg zoodanig in te laten, dat wordt getracht, de verschillende op zich zelf werkende instellingen te brengen tot gezamenlijk overleg en werken naar een gezamenlijk opgestelden regel.

De overheid dient er verder voor te waken, dat de armenzorg op drieërlei doel gericht zij, n.l.

I. Deze zorg moet den arme niet in staat van nood laten. Getracht moet worden hem uit dien noodtoestand te helpen, waardoor wordt voorkomen, dat zijn noodtoestand hem er toe kan brengen storing te veroorzaken in de rechtsorde. Het verleen en van steun moet dus het algemeen belang dienen.

II.
daarin
delijk
minim
maar
in zich
wordt
het pa

III.

worden
wordt
uit den

Same
in de
vendhe
waarde

Wil
zal de
moeten
baar w
het gro
krachte

Nu n
of mog
kan er
verplicht
bevorde
stelling
om dez
ken en
bedeeli
gen om

Wat
dat een
ling zij
niet tot
traal bu

De g
worden
lijke ins

II. De hulp aan armlastigen moet zoodanig wezen, dat de ondersteunden daarin geen makkelijke broodwinning kunnen zien. Meer dan het onvermeidelijk noodige mag nooit gegeven worden, want elk meerdere boven het minimum kan alleen bevrediging geven aan zuiver persoonlijke wenschen, maar komt dan niet meer ten goede van het algemeen belang, doch sluit in zich het gevaar het pauperisme te bestendigen in stede van dat daarmede wordt getracht den arme verder terug te brengen van den dalenden weg van het pauperisme.

III. Naast dezen materieelen steun staat de ideëele steun. Hierbij moet worden getracht den arme een zoodanigen weg te openen, dat hem de kans wordt gegeven zelf en door arbeid, zijnen toestand te verbeteren en zich uit den staat van armlastigheid op te werken.

Samenvattend moet dus de armenzorg beoogen, het algemeen belang in de eerste plaats; dit wordt gediend door de uitoefening van menschlievendheid, echter op zoodanige wijze, dat er voor de bedeeden opvoedende waarde in is.

Wil dit doel worden bereikt, dan kan het niet anders of de overheid zal de algemeene leiding op zich moeten nemen. De particuliere instellingen moeten er van worden overtuigd, dat alleen een nauw samengaan vruchtbaar werk kan geven en dat het vooral voor de kerkelijke instellingen van het grootste belang is wanneer er in de bedeeeling geene versnippering van krachten komt.

Nu moet worden toegegeven, dat de particuliere instellingen niet kunnen of mogen worden gedwongen samen te werken met de overheid, maar wel kan er door de gemeenschap op worden aangedrongen, dat de overheid verplicht is de noodige stappen te doen, om een onderling samengaan te bevorderen. Daartoe dient in de eerste plaats het bekend te zijn, welke instellingen in dezelfde gemeenschap zich armenzorg tot taak hebben gesteld, om deze instellingen er toe te brengen in onderling overleg samen te werken en met elkander ruggespraak te houden ter voorkoming van dubbele bedeeelingen en aan elkanders besturen zoo gewenscht de noodige inlichtingen omtrent een ondersteunde te kunnen geven.

Wat betreft de samenwerking dient als eerste eisch te worden gesteld, dat een arme om te beginnen zich meldt bij de kerkelijke instelling zijner gezindheid. Voelt iemand zich om voor hem geldende redenen, niet tot eene bepaalde gezindheid te behooren, dan kan hij zich tot een neutraal burgerlijke instelling wenden.

De gelden door de overheid ter beschikking gesteld, dienen slechts te worden benut om diegenen te steunen, die door de kerkelijke- of burgerlijke instellingen niet kunnen worden gesteund. De redenen hiertoe kunnen

velerlei zijn en er behoeft nog niet te worden geëischt, dat die redenen ook aan de overheid worden bekend gesteld; wel zal het noodig wezen, dat de arme kan aantoonen, dat hij bij de kerkelijke- of burgerlijke instellingen geen steun kan verkrijgen. De overheid kan nooit steun weigeren, zoodra is vastgesteld, dat de arme op geen enkele andere wijze zich den kost zal kunnen verschaffen. Juist deze ongelukkigen zijn het, die in de eerste plaats overheidssteun behoeven, ter voorkoming dat zij een gevaar worden voor de orde.

Nu doet zich in deze gewesten de eigenaardigheid voor, dat van overheidswege twee verschillende fondsen beschikbaar zijn gesteld, hetgeen noodwendig verwarring moet geven. De Regeering heeft gelden beschikbaar gesteld aan het Hoofd van Plaatselijk bestuur en bovendien zijn door sommige Gemeentebesturen ook weer gelden ter beschikking gesteld voor armenzorg.

Op welke dezer beide fondsen rust nu de verplichting die armlastigen te steunen, welke geen steun kunnen erlangen van de overige instellingen? Wil dus eenige regel worden gesteld, dan dient er in de eerste plaats voor te worden gewerkt, dat deze beide overheidsfondsen worden samengesmolten en dan wel zoo dat waar een gemeente is, het armenfonds komt onder beheer van het Gemeentebestuur. De Regeering zal dus aan de gemeente jaarlijks eene subsidie hebben te geven gelijk aan het gemiddeld bedrag uit het fonds besteed aan steun van personen binnen de gemeente. Waar geen gemeente is zal het Hoofd van Pl. Bestuur de beschikking blijven houden.

Hiermede wordt een stap in de goede richting gedaan. De gemeente kan dan nog iets verder gaan en de regeling van de armenzorg in handen stellen van eene commissie. De taak dezer commissie zal geen makkelijke zijn, daar zij zich heeft op te werken tot een soort centrale van de verschillende instellingen binnen de gemeente werkend, zonder zich in het minst te mogen dringen in de speciale huishouding dier instellingen. De Commissie zal moeten bestaan uit ervaren krachten, waarvan mag worden verwacht, dat zij met beleid geregeld voeling weten te houden met de besturen der verschillende vereenigingen of instellingen. De Commissie zal met de verschillende besturen geregelde samenkomsten moeten hebben waarbij met elkander de te nemen maatregelen betreffende bedeeeling zullen worden besproken. Met beleid dient daarbij onderscheid te worden gemaakt in steun als bedeeeling en als ondersteuning.

Bedeeling is de hoogst noodzakelijke steun voor levensonderhoud, zonder dat de arme nog uit den noodtoestand worden gehaald; ondersteuning is meer de steun aan niet bepaald nooddriftigen verleend, tijdelijk, dan wel voor langer duur, geheel naar het oordeel van de instelling die de steun

verleen
zal gaa
zich va

Zoo
dat de
kunnen
de ove
stelling
zaak k
zijn ge
de ove
jaarlijk
aan be

Om
stelling
missie
niet ten
worden
dat de
door d
grondig
krachte
kan da
zal zijn

Na h
noodig.

Dit o
stoffelij
kunnen
van het
om de

Er di
krijgt v
waaruit
Zoo er
ken ins
kerkelijk
te hare

Deze
dat de
den aan
trokken

verleent, gewoonlijk om te voorkomen dat een persoon tot nooddrufftigen zal gaan behooren. Ten opzichte van dergelijken steun dient de commissie zich van elke inmenging te onthouden.

Zoodra echter de overeengekomen samenwerking van dien aard wordt, dat de verschillende instellingen al degenen, die niet door de instelling kunnen worden geholpen, kunnen doen inschrijven onder de bedeelden van de overheid, schuilt er een niet denkbeeldig gevaar in, dat de overige instellingen meer gaan besteden aan ondersteuning, en de bedeeeling in hoofdzak kan worden afgeschoven op de overheidszorg. Dit mag eenigszins ruw zijn gezegd, maar de mogelijkheid is niet uitgesloten en daarmede zou dus de overheidszorg worden overbelast. Dit kan echter worden voorkomen door jaarlijks vooraf door elke instelling te doen vaststellen tot welk bedrag aan bedeeeling zal kunnen worden besteed.

Om verder vruchtbaar te kunnen werken dient met de verschillende instellingen te worden overeengekomen, dat zij de voorlichters voor de commissie zullen zijn, immers zij beschikken over de noodige tastorganen, welke niet ter beschikking staan van de commissie. Want geen steun zal mogen worden toegekend, dan nadat uit een onderzoek ten volle is gebleken, dat de noodige steun niet kan worden verleend door personen, daartoe door de wet verplicht. Om tot deze wetenschap te kunnen komen is een grondig onderzoek noodig dat het best is toevertrouwd aan de hulpkrachten der kerkelijke en andere particuliere instellingen. De overheid kan daarbij politioneele voorlichting verstrekken, voorzover zulks noodig zal zijn.

Na het onderzoek en wanneer de arme bedeeeling ontvangt is nog toezicht noodig.

Dit onderzoek en toezicht zijn noodig ter voorkoming, dat een ruimere stoffelijke hulp tot verslapping van energie bij minder-bevoorrechten zal kunnen leiden. Ook moet voorkomen worden, dat alleen naar de ingeving van het goede hart de giften worden toebedeeld. Het toezicht is noodig om de opvoedende waarde van de bedeeeling te bevorderen.

Er dient echter te worden overeengekomen, dat de commissie opgave krijgt van alle bedeelden, zoodat een verzamelstaat kan worden aangelegd waaruit zal kunnen blijken of er nog dubbele bedeeelingen worden gegeven. Zoo er voorkomen, zal daarvan mededeeling worden gedaan aan de betrokken instelling en de kerkelijke gezindheid van den arme, waarbij aan de kerkelijke instelling de vraag zal worden gesteld, of deze bedeeeling niet te haren laste kan worden gesteld.

Deze samenwerking heeft nog het groote voordeel voor de gemeenschap, dat de staat van armlastigheid en de omvang daarvan statistisch kan worden aangegeven, waaruit voor de overheid zekere leering kan worden getrokken in het algemeen belang.

In het voorafgaande is telkens gesproken van de kerkelijke instellingen van armenzorg en die der burgerlijke weldadigheid welke afzonderlijk zijn gesteld van de overheidszorg. Hoewel op eene innige samenwerking wordt aangestuurd, als de grootste noodzaak, dienen deze afzonderlijke instellingen toch streng uit elkaar te worden gehouden, daar het wezen dezer instellingen uit verschillende organen is opgegroeid. De kerkelijke- en burgerlijke organisatie hebben een zaak gemeen, en wel de bedoeling van hulpverlening uit menscheijk medelijden, waarbij in hoofdzaak de hulp aan den persoon wordt beoogd en diep verscholen ook nog een weinig propaganda voor de zaak der betreffende organisatie. Voor de kerkelijke instellingen komt daar nog bij de gevoelde verplichte steun aan den geloofsgenoot. Uit den aard der zaak zal dus vooral de kerkelijke steun voor bepaalden kring zijn afgebakend, wat begrijpelijk is, daar toch de beschikbare gelden door geloofsgenooten daartoe zijn afgestaan. De kerk dient zich dus te bepalen tot eigen parochie; het verleen van steun aan andersdenkenden zal zelfs kunnen worden aangevoerd als een ongeoorloofd naar zich toe halen.

Vandaar, dat in dit betoog is aangevoerd, dat de arme, die steun noodig heeft, dient te beginnen dien steun aan te vragen bij zijn kerk. Hierbij heeft niet de bedoeling voorgestaan de kerkelijke armenverzorging over te belasten, maar wel is hiermede aangetoond, dat in de eerste plaats de arme zich heeft te wenden, daar waar hij thuis hoort. De zoo gevreesde versnippering wordt daarmede voorkomen. Hiertegenover kan worden aangevoerd, dat het budget der kerkelijke armenzorg wel te gering zal blijken om aan alle aanvragen te kunnen voldoen, en dat noodzakelijke afwijzing den arme juist van de kerk zal vervreemden. Dit is echter in het minst waar, immers, zoodra de kerkelijke fondsen niet meer bij machte blijken, zal het bestuur der instelling den arme met de noodige gegevens verwijzen naar de overheid en heeft de bedeelde dan toch de overtuiging, dat hij de hulp aan zijn kerk te danken heeft. Het mag dus wel worden aangenomen, dat het toekennen van bedeeing gaande over het bestuur der kerkelijke instellingen, de kerk ten goede komt, vooral omdat daardoor het latere toezicht ook van wege de kerk kan worden uitgeoefend. De ideële steun blijft dus geheel in handen van de kerk, ook al wordt de bedeeing door overheidszorg verleend.

De neutraal particulier burgerlijke instellingen staan weer geheel anders. Ook hierbij is de steun aan den persoon hoofdzaak, ook hier spreekt slechts het menscheijk gevoel, als regel met ruimer opvatting, daar de gezindheid niet in rekening wordt gebracht. Hier is het doel te helpen waar hulp noodig blijkt. De propaganda, die ook hierbij in de hulpverlening schuilt, kan echter

het g
gaat,

De
lijden
drage
te wa
Arme
gevoe
wiens
zijn p
dus o
schap
het k
honge
dient

En
gevoe
burge
deze
regel
komt
versni
het o
het i
bedee
moge
welke
even
meere
lang
te kr
Maar
gen
alleen
reeds
bedee
toege
hoog
toch
Met
Soera

het gevaar doen ontstaan, dat de stoffelijke hulp boven het onvermijdelijke gaat, waardoor de bedeeling verslappend gaat werken.

De overheidszorg is echter gesproten uit harde noodzaak, niet uit medelijden maar uit de plicht te waken voor aller welzijn, de plicht zorg te dragen, dat de rechtsorde der gemeenschap niet wordt verstoord, de plicht te waken dat door verzwakking van den burger niet ook de staat verzwakt. Armenzorg door de overheid is dus geen weldadigheid, geen menschelijke gevoelsuiting, niets van dat al, maar een dure plicht tegenover het volk wiens wel en wee in handen van die overheid gelegen is. De burger offert zijn penningen voor de instandhouding van den Staat, van de gemeenschap, dus ook voor den armlastige wien het niet mogelijk is zich in die gemeenschap een levensonderhoud te verzekeren. Het kan zijn buiten zijn schuld, het kan ook wezen door eigen schuld, voor de gemeenschap blijft de hongerende arme een gevaar dat de orde wordt verstoord en de overheid dient daartegen te waken.

En waar dus voor de overheid armenzorg een plicht is, en het menschelijk gevoel zich uitspreekt in de weldadigheid betracht door de kerkelijke en burgerlijke instellingen, is het van het grootste belang, dat de overheid zich deze menschlievende uitingen ten nutte maakt en door het vaststellen van regel en orde in de hulpverlening, het zielloos naast elkaar werken voorkomt met in hoofdzaak het algemeen belang voor oogen, en tracht om elke versnippering tot een minimum terug te brengen. Maar ook moet weer met het oog op het algemeen belang de overheidszorg zich ook uitstrekken tot het ideëele, in zooverre, dat vooral de opvoedende factor gelegen in de bedeeling, niet verloren gaat. Hiertoe is het een vereischte, dat zooveel mogelijk dubbele bedeeling wordt voorkomen. Dubbele bedeeling kan enkel welkom zijn aan minderwaardige personen. Voor dezulken is het om het even of onderzoek wordt ingesteld door een organisatie, dan wel door meerdere. Dat onderzoek zal hen geen pijn doen, immers alle schaamte is lang reeds terzijde gelegd; het doel is slechts zooveel mogelijk toebedeeld te krijgen en zoo goed mogelijk te kunnen parasiteeren op de armenkas. Maar voor den fatsoenlijken arme is het onderzoek door meerder instellingen en het daarna uit te oefenen toezicht een ware bezoeking en hij zal alleen in hoogsten nood zich nog tot een andere instelling wenden, nadat reeds bedeeling ontvangen wordt. Waar gebleken is, dat dubbele bedeeling zeer veel voor komt, mag daaruit worden afgeleid, dat de toegekende bedragen voor het meerendeel te gering zijn, om er het hoogst noodige levensonderhoud uit te kunnen bestrijden. Het mag immers toch niet worden aangenomen, dat alle dubbel bedeelden parasieten zijn. Met zekerheid kan dit worden tegengesproken. Steller dezes heeft te Soerabaia persoonlijk een onderzoek daarnaar ingesteld, maar heeft

moeten ontdekken, dat er wel bedeelden zijn, die van drie organisaties worden bedeeld en daarmee nog maar een bedrag van *f* 15,— gulden per maand ontvangen. Hierbij is o. a. een vrouw met twee kinderen welke daarvan moeten bestaan. Driemaal elke maand moet na lang wachten op de beurt de hand worden opgehouden, driemaal de moeizame gang worden gemaakt. Driemaal heeft men den levenstoestand kenbaar moeten maken. Van drie organisaties zal geregeld toezicht worden uitgeoefend. Het is niet aannemelijk, dat deze bedeeling eenige opvoedende waarde hebben kan, integendeel zal een dergelijke hulp langzaam maar zeker alle nog overgebleven schaamte te niet doen. Ziehier een voorbeeld van zinloze hulp. Hetzelfde bedrag door één instelling toebedeeld, zou dezen arme dankbaar hebben gestemd en meer vatbaar hebben gemaakt voor de ideële hulp, welke nog daaraan zal worden toegevoegd. De maandelijksche gang naar drie verschillende adressen, daar temidden van weer andere ongelukkige lotgenooten wachten, verstompt het gemoed. Deze hulp heft niet op uit het pauperisme neen eerder wordt de ongelukkige daar harder in bestendigd.

Kan de wetenschap, dat eventueele steun slechts tot de minimale dedragen van *f* 5.— tot hoogstens *f* 10.— worden verleend, niet oorzaak zijn, dat fatsoenlijke armen eerder al wat slechts te gelde is te maken liever naar den lomberd dragen, met de wetenschap het daarmee ook verloren te hebben, dan nog voordat de nood te hoog gestegen is zich te wenden tot de armenzorg.

Ook hier dient aandacht aan te worden besteed, immers het algemeen belang eischt, dat moet voorkomen worden, dat armen zullen vervallen tot armlastigen.

Dit te voorkomen dient in hoofdzaak de werkingssfeer te wezen der kerkelijke en burgerlijke instellingen; aan deze instellingen is het toevertrouwd met de noodige kieschheid het onderzoek in te stellen en de hulp toe te kennen, den ideëlen steun te verleen en mede te werken den arme uit den noodstaat te halen, door hem in staat te stellen door eigen arbeid weer in zijne behoeften te voorzien.

De voortdurende bedeeling van diegenen voor wie het niet meer mogelijk is zich uit den staat van armlastige op te werken behoort overheidszorg te wezen.

Uit bovenstaand betoog blijkt wel hoe noodig een innig samengaan van de verschillende instellingen op het gebied van armenzorg met de overheid is, en hoe het ten zeerste gewenscht is dat deze materie zoo spoedig mogelijk grondig wordt bekeken en tot vasten regel gebracht. Deze verhandeling heeft niet het minste nieuws gegeven, het is slechts de bedoeling geweest de zaak van Armenzorg weer eens meer te belichten en onder meerder aandacht te brengen.

In
veel
het h
bij de
toe h
hebbe
wat
binne
met d
zaal t
woord
zig w
missie
door
organ
lingen
nu o
men t
27 Ap
van 2
Wa
men e
de no
beeld,
hieraa
in dez
schijn
Het
tie oo
belang
andere
de Re
stellen

Met
Locale
Dat
brief v

In den Gemeenteraad van Soerabaia is het schrijver mogen gelukken zoo-
veel interesse voor de zaak te wekken, dat de suggestie gelegd in
het betreffend betoog ter gelegenheid van de Algemeene Beschouwingen
bij de behandeling der Begrooting 1929 der Stadsgemeente Soerabaia, er
toe heeft geleid, dat eene Commissie van Armenzorg is ingesteld, ten doel
hebbend de mogelijkheden in studie te nemen om tot eene betere regeling
wat betreft armenzorg in het algemeen te komen en te trachten alle
binnen de gemeente werkende instellingen tot een samengaan te brengen
met de Commissie als centrale. Bij de daarop d. d. 16 Juli '29 in de Raad-
zaal te Soerabaia gehouden vergadering, waarbij de verschillende vertegen-
woordigers der instellingen binnen de Gemeente Soerabaia werkend aanwe-
zig waren, is reeds zoodanige overeenstemming verkregen, dat de Com-
missie de lijsten ontvangt der bedeeden met opgave van het bedrag, zoodat
door de Commissie reeds verzamelstaten kunnen worden aangelegd en de
organisaties kunnen worden ingelicht omtrent voorkomende dubbele bedee-
lingen. Hiermede is reeds de eerste stap tot samenwerking gedaan en het zal
nu op den weg der Commissie dienen te liggen zich zelf te vorm-
men tot een Armenraad, zooals deze in Nederland is ingesteld bij wet van
27 April 1912 Staatsblad 165 als aanvulling van de reeds bestaande Armenwet
van 22 April 1855 Staatsblad 32.

Waar Nederland deze materie reeds zoo lang onder de oogen heeft geno-
men en gezien de herhaaldelijke wijzigingen, aan dit onderwerp ook steeds
de noodige aandacht heeft geschonken, is het wel een bijzonder treurig
beeld, dat de Nederlander in deze gewesten nu nog moet worden opgewekt,
hieraan meerder aandacht te geven. Wel is de Regeering reeds eenigen tijd
in dezen zin werkend, maar buiten de muren der Secretarie te Buitenzorg
schijnt deze aangelegenheid niet te kunnen komen.

Het aanroeren dezer gedachte heeft dan ook ten doel, de gegeven sugges-
tie ook bij andere Gemeenteraden te doen inwerken en het groote algemeene
belang in een geregelde armenzorg te doen doorvoelen, opdat ook uit
andere Raden stemmen mogen opgaan deze kwestie te doen regelen en bij
de Regeering aan te dringen ook voor Ned. Indie een Armenwet vast te
stellen.

VAN KOETSVELD.

Contrôle op de opcenten.

Met belangstelling heb ik de artikelen onder bovenstaand opschrift in
Locale Belangen van 1 Juni 1929 en van 1 Augustus 1929 gelezen.

Dat ik nu weer op dit onderwerp terugkom is naar aanleiding van den
brief van den Directeur van Financiën dd. 23 Augustus 1929 N. C. O. 19/20/3

betreffende contrôle op geregelde betaalbaarstelling van de lokale opcenten op de verponding, personeele- en inkomstenbelasting gericht aan de Hoofden van Gewestelijk Bestuur (buiten gereorganiseerd gebied), de Residenten-Afdeelingshoofd (binnen gereorganiseerd gebied) en de Inspecteurs van Financiën (c.q. der 1e klasse), Hoofden der Inspectie-afdeelingen. *)

Aan het slot van het eerste van zijn beide genoemde artikelen geeft de heer J. J. M. de Bont een schema aan voor een verbeterde administratie van de opcenten en contrôle daarop.

De brief van den Directeur van Financiën, hierboven aangehaald, moet den heer de Bont, zij het dan ook niet geheel en al, tot voldoening strekken. Punt V van zijn schema stelde voor hetgeen thans bij dien brief is ingevoerd. De kwestie van de 80 mille in Bandoeng zal hiertoe wellicht ook het noodige hebben bijgedragen.

De Dir. v. F. schrijft dan dat het, sedert de bij beschikking van 9 October 1926 N. C. O. 19/6/6 aangevulde voorschriften nopens de verhandeling van opcenten op de hoofdsom der personeele belasting, verponding en inkomstenbelasting in de boeken van de Algemeene Ontvangers der Landskassen met het doel de Voorzitters van locale raden in de gelegenheid te stellen contrôle uit te oefenen op de geregelde betaalbaarstelling van de aan de locale resorten toekomende opcenten op de hoofdsom der Landsbelasting, noodig is gebleken aan de regeling dezer materie *eenige* uitbreiding te geven, teneinde de locale raden in die contrôle *zooveel mogelijk* tegemoet te komen (contradictio in terminis?)

In verband hiermede noodigt Z. H. E. G. de Hoofden van Gewestelijk Bestuur (buiten het gereorganiseerd gebied) en de Hoofden van Plaatselijk Bestuur (binnen dat gebied) uit maandelijks, vóór den 10en dag der maand, aan den betrokken Inspecteur van Financiën een opgave in te dienen van:

1e het totaal bedrag der door hen in de afgelopen kalendermaand vastgestelde aanslagen in de personeele- en inkomstenbelasting, gesplitst in hoofdsom, landsopcenten en locale opcenten;

2e het totaal bedrag der door hen verleende ontheffingen en verminderingen, eveneens gespecificeerd in hoofdsom, landsopcenten en locale opcenten.

De Inspecteur van Financiën stelt uit deze bestuursopgaven en uit de te zijnen kantore aangehouden registers van vastgestelde aanslagen en verminderingen, zoomede van de verrichte afschrijvingen, voor de diverse opcentenheffende locale ressorten in zijn ambtsgebied de door hen gewenschte (juister is misschien: de aan hen toebedachte) contrôlegegevens kasgewijze samen.

Voor de verponding, waarmede het bestuur geen bemoeienis heeft, worden die gegevens geheel uit de ten Inspectiekantore aanwezige registers geput.

*) Dit rondschrjven is in dit nummer onder Decentraliana volledig opgenomen.
Red. L. B.

Het komt mij ter bereiking van het gestelde doel (nog eens: voor zoover dit met de te ontvangen gegevens mogelijk is) noodig voor een stel registers¹ aan te leggen, n.l. voor elke belasting afzonderlijk en voor elk belastingjaar afzonderlijk.

Deze registers zouden kunnen heten:

„Model III.

Belastingjaar.

REGISTER

van ontvangen opgaven tot vaststellingen, verminderingen en ontheffingen alsmede afschrijvingen van opcenten op de inkomstenbelasting (c. q. personeele belasting, verponding) ten behoeve van en van ontvangen opgaven van ontvangen en gestorte opcenten op die belasting”.

Ik noemde dit register reeds dadelijk Model III; de registers Modellen I en II komen hieronder ter sprake.

De kolommenindeeling van de registers Model III wordt door mij als volgt gedacht:

Opgaven van ontvangen
en gestorte opcenten.

Opgaven van vaststellingen,
verminderingen en afschrijvingen.

Opgaven van vaststellingen,
verminderingen en afschrijvingen.

Opgaven van ontvangen
en gestorte opcenten.

1	No. der opgave	2	Vorderbaar bij 's Lands kas te :	3	Vaststellingen	4	Verminderingen en ontheffingen	5	Afschrijvingen	6	Tegood het ver- schil tusschen kolom 3 en de kolommen 4 en 5	7	No. der opgave	8	De opgave is ontvangen van den Algemeen- Ontvanger te :	9	Bedrag der ontvangen opcenten	10	Boeten op de opcenten	11	Totaal der kolommen 9 en 10	12	2% Landscolliec- teloon over de opcenten be- doeld in kolom 9	13	8% Collecteloon over de opcenten bedoeld bij art. 65 (2) van S. 1920 No. 678	14	Totaal der kolommen 12 en 13	15	Uit te keeren het verschil tus- schen de kolom- men 11 en 14	16	Het in kolom 15 vermelde bedrag ontvangen den :	17	Blijft tegood het verschil tus- schen de kolom- men 6 en 15
---	-------------------	---	--	---	----------------	---	-----------------------------------	---	----------------	---	---	---	-------------------	---	--	---	-------------------------------------	----	--------------------------	----	-----------------------------------	----	--	----	---	----	------------------------------------	----	---	----	---	----	--

over
ters
ing-

llen
als

Ik zal mijn uiteenzetting aan de hand van deze kolommenindefining ver-
volgen.

Kolom I.

De ingekomen opgaven (aangeduid als opgaven A, ter onderscheiding van de nader besproken wordende opgaven, aangeduid als opgaven B) bevatten gegevens omtrent opcenten van drieërlei belasting en bovendien over verschillende belastingjaren. Daarom is het gewenscht de opgaven (A) doorlopend in een registertje te boeken en van een volgnummer te voorzien. Dit volgnummer wordt overgenomen in kolom 1. De opgaven (A) worden bij elkander in volgorde opgeborgen; dit vergemakkelijkt het eventueel later naslaan ervan. Het hierbedoelde registertje kan van zeer eenvoudige structuur zijn en wordt gedacht met de volgende kolommenindefining welke voor zichzelf spreekt en geen nadere toelichting vereischt.

Volgno.	Datum der opgave	De opgave is ontvan- gen van den Inspecteur van Financiën te:	De opgave heeft betrekking op de maand:
1	2	3	4

Het zal tot opschrift moeten hebben:
„Model I.

REGISTER

tot aantekening van ontvangen opgaven van vaststellingen, vermin-
deringen en ontheffingen alsmede afschrijvingen van opcen-
ten op de inkomstenbelasting, personeel belasting
en de verponding ten behoeve van”

Het is niet noodig voor elk jaar een nieuw register aan te leggen.
Kolommen 2, 3, 4, 5.

Deze kolommen worden ingevuld met de gegevens die de opgaven (A) bevatten.

Kolom 6.

Het komt mij wenschelijk voor deze kolom in het register in te voegen opdat kan worden nagegaan hoeveel tegoed is van de plaats gehad heb-
bende vaststellingen na aftrek van de verminderingen, ontheffingen en afschrij-
vingen. (Zie ook hieronder de toelichting bij kolom 17).

Kolom 7.

Reeds thans doen de Algemeen-ontvangers maandelijks opgave van ontvangen en gestorte opcenten. Voor deze ingekomen opgaven (B) dient een soortgelijk eenvoudig registertje te worden aangelegd als voorgesteld bij kolom 1 en geldt overigens ook hetgeen daarbij is gezegd.

Dit registertje dient dan de volgende kolommen te bevatten:

Volg- nummer 1	Datum der opgave 2	De opgave is ontvangen van den Algemeen Ontvanger te: 3	De opgave heeft betrek- king op de maand: 4

Het opschrift ervan moet zijn:

„Model II.

REGISTER

van ingekomen opgaven (B) van ontvangen en gestorte opcenten op de inkomstenbelasting, personeele belasting en de verponding ten behoeve van”.

Kolommen 8, 9, 10, 12, 13.

Deze kolommen worden ingevuld met de gegevens die de opgaven (B) bevatten.

Kolommen 11, 14.

Deze kolommen in te voegen in het belang van de overzichtelijkheid.

Kolommen 15, 16.

Het verschil tusschen de kolommen 11 en 14 wordt in de kas gestort. Door kolom 15 in te lasschen wordt reeds aanstonds aangetoond welk bedrag moet worden ontvangen, terwijl, indien de ontvangst heeft plaats gehad, kolom 16 wordt ingevuld, zoodat in een oogopslag is te zien, n. l. indien kolom 16 achter eenigen post niet is ingevuld, welke bedragen, die reeds door de Landskassen zijn geïnd, nog niet zijn afgedragen. Dit geeft tevens een contrôle op *tijds* afdracht der geïnde gelden.

Kolom 17.

Aan het eind van elk kalenderjaar moeten alle kolommen worden opgeteld, met uitzondering evenwel van de kolommen 6 en 17; deze beide kolommen worden eerst ná de optelling ingevuld met de cijfers die uit de optellingen der overige kolommen kunnen worden afeleid.

De optellingen worden niet afgesloten, n. a. w. eventueel later inkomende opgaven (A en B) worden onmiddellijk onder de tellingen bijgeschreven. Immers de registers bevatten de gegevens over een belastingjaar; het komt veelvuldig voor dat de opgaven (A en B) over zeker belastingjaar in volgende kalenderjaren worden ontvangen.

Successievelijk moet evenwel kolom 17 een nihil saldo aangeven. Zoolang dit echter niet het geval is, zijn er nog vastgestelde aanslagen, ten aanzien waarvan betaling, vermindering of ontheffing dan wel afschrijving nog moet plaats vinden.

Ten slotte nog het volgende.

Naar mijn meening geven de registers Model III bovendien nog:

- a. de gelegenheid van een interne controle op de juistheid der plaats gehad inboekingen. Worden n. l. uit deze registers, zoowel voor het loopende belastingjaar als voor voorafgaande belastingjaren gerecapituleerd de bedragen die in den loop van het *dienstjaar* zijn ontvangen, en, voor wat betreft voorafgaande belastingjaren, geschiedt dit eenvoudig door van de laatste telling (b. v. per ultimo 1932) de voorlaatste (in casu per ultimo 1931) af te trekken, dan moet de som dezer getallen aangeven het bedrag op het betreffende onderdeel der begrootingsrekening verantwoord;
- b. de gegevens voor het vaststellen van de consequenties bij het in overweging nemen van plannen tot verhooging of verlaging van het getal opcenten;
- c. de gegevens voor het opstellen van statistieken.

F. B.

Het recht tot zelfbelasting der Javasche Gemeenten.

(Vervolg van blz. 969.)

Op welke wijze moet de goedkeuring op een door den gemeenteraad vastgestelde belastingverordening worden verzocht? Vooreerst de opmerking dat het ondenkbaar is, dat de belastingverordening geen strafbepalingen inhoudt. Ten aanzien van de oude decentralisatie-gemeenten is verordineerd (art. 55 en 56 L. R. O.), dat de belastingverordening indien zij tevens is een strafverordening eerst ter beoordeeling (van de strafbepalingen en de daarmede innig samenhangende voorschriften) moet worden gezonden aan den Adviseur voor de decentralisatie. De Adviseur zorgt dan voor de doorzending van de verordening aan den Gouverneur-Generaal, eventueel onder mededeeling van zijn bedenkingen die uiteraard alleen betrekking mogen hebben op de strafbepalingen en hiermede rechtstreeks

verba
denin
geplaa

Een

keurin

weer

Welke

schrift

een b

heeft

de ge

onzeke

een d

Gouve

eene t

ordon

waarb

gestel

te doe

alle g

Comm

ordon

De

binnen

lege v

den d

Inge

zal de

van 1

algem

tot zu

aan d

gaand

werd

belasti

somme

„Ka

zegger

1) Uf

2) Wa

3) De

verband houdende voorschriften. Keurt de Gouverneur-Generaal de verordening goed, zoo wordt deze van regeeringswege in de Javasche Courant geplaatst.

Een voor verlenging vatbare termijn waarbinnen op het verzoek om goedkeuring een beslissing moet zijn genomen is niet gesteld. Dit laatste is weer wel geschied met betrekking tot de stadsgemeenten (art. 78 S. G. O.) Welke sanctie staat er op het tot den Gouverneur-Generaal gerichte voorschrift van art. 78 S. G. O.? Is, wanneer de Gouverneur-Generaal niet bij een binnen dien termijn te nemen, met redenen omkleed besluit, de beslissing heeft verdaagd, alsdan art. 77 lid 2 S. G. O. van analoge toepassing zoodat de goedkeuring *geacht* wordt te zijn verleend?. Rationeel immers om de onzekerheid voor de stadsgemeente niet te lang te doen voortduren-is het een dergelijke sanctie aan te nemen. Twijfel is evenwel mogelijk. De bij Gouvernements besluit dd. 31 Maart 1927 No. 9 ingestelde Commissie tot eene technische herziening van de Stadsgemeente-ordonnantie, de Provincie, ordonnantie en de Regentschaps-ordonnantie, heeft dan ook in haar verslag ¹⁾ waarbij gevoegd een ontwerp nieuwe stadsgemeente-ordonnantie, voorgesteld om de termijnen van de artt. 77 en 78 der oude S. G. O. met elkaar te doen overeenstemmen, en voorts de sanctie van art. 77 toe te passen in alle gevallen waarin hogere goedkeuring vereischt is (zie aantekening der Commissie bij de artt. 75 en 159 van haar ontwerp nieuwe stadsgemeente-ordonnantie).

De door den Stadsgemeenteraad vastgestelde belastingverordening moet binnen acht dagen ²⁾ na de vaststelling worden voorgedragen aan het College van gedeputeerden der betrokken provincie dat binnen zes weken na den datum van vaststelling verslag uitbrengt aan den Gouverneur-Generaal.

Ingeval van heffing van opcenten op de hoofdsom van Landsbelastingen zal de raad goed doen met rekening te houden met de Regeeringscirculaire van 10 Juni 1911 No. 1409, volgens welke de Gouverneur-Generaal als algemeenen regel heeft aangenomen dat de goedkeuring op verordeningen tot zulke heffingen niet zal worden verleend, indien die verordeningen nie aan de Regeering zijn aangeboden vóór 1 December van het jaar voorafgaande aan dat, waarin de heffing in werking treedt. Door de Regeering werd toch gevreesd, dat anders verwarring in de administratie van 's Lands belastingen zou plaats vinden, ³⁾ wjl de opcenten tegelijk met de hoofdsommen worden geïnd door 's Lands ambtenaren.

„Kan de goedkeuring conditioneel verleend worden en dus de landvoogd zeggen, dat hij zal goedkeuren mits de raad eerst dit of dat verandert?

¹⁾ Uitgave 's Lands depôt van leermiddelen te Weltevreden.

²⁾ Waarom deze termijn voor te schrijven? Zie ook Oppenheim dl. I blz. 577 noot 2.

³⁾ De circulaire aangehaald door Woesthoff blz. 271.

M. i. neen, op dezen grond, dat art. 14 D. B. (art. 78 S. G. O.) met name het derde lid daarvan, schijnt te veronderstellen, dat de goedkeuring verleend wordt of niet verleend, zonder meer," aldus Woesthoff (blz. 270). Wij kunnen met dezen schrijver niet meegaan, omdat naar wij betoogden, de Gouverneur-Generaal zeer grooten invloed heeft op de gemeentelijke belastingpolitiek, en overigens de raad volkomen vrij blijft in het al of niet aannemen van het voorstel van den Landvoogd.

Er is echter iets anders dat zich herhaaldelijk in de praktijk heeft voorgedaan. Zoo had b. v. de Gemeenteraad van Soerabaja een verordening vastgesteld tot wijziging van de Inkomstenbelastingverordening. De wijziging werd, spoedshalve goedgekeurd en afgekondigd, doch de Landvoogd deed tevens aan den raad weten, dat de wijzigingsverordening Hem aanleiding had gegeven tot opmerkingen; dat Hij er op vertrouwde dat door den raad aan de gerezen bezwaren door een nieuwe wijzigingsverordening tegemoet zou worden gekomen, *welke laatste verordening de goedkeuring der Regeering niet behoefde* (Gemeentebld van Soerabaja 1929 No. 54). Uit een staatsrechtelijk oogpunt is deze handelwijze af te keuren. Had de Regeering de door Haar noodig geachte verbeteringen alle *uitdrukkelijk* geformuleerd, en gezegd dat *alleen* wanneer *al* die aangegeven verbeteringen in dien *bepaalden* vorm werden overgenomen, de nieuwe wijziging geen nadere goedkeuring behoefde, wij zouden er misschien vrede mee kunnen hebben, maar ook daarin was Zij in gebreke. De rechter althans is geenszins gebonden door die van mildheid overvloeiende Regeeringsmededeeling. Hij blijft vrij de nieuwe wijzigingsverordening onverbindend te verklaren op grond van het feit dat niet is voldaan aan art. 78, art. 80 lid 1 jo. art. 83 lid 1 der S. G. O. (of art. 14 lid 2 D. B. jo. art. 53 lid 2 en 56 L. R. O.).

Onder vigeur van art. 14 lid 2 D. B. is ontwijfelbaar voor eene verordening tot *afschaffing* van een plaatselijke belasting hogere goedkeuring vereischt. Wat art. 78 S. G. O. betreft, stellen wij ons op het standpunt, dat ofschoon dit artikel slechts spreekt van „heffing van belastingen” het eveneens van toepassing is op afschaffing en wijziging van belastingen. De hoogergenoemde commissie tot eene technische herziening van de stadsgemeente-ordonnantie meent dat het onnoodig is hogere goedkeuring te eischen op een besluit tot afschaffing van eenige gemeente-belasting (zie aantekening bij art. 75 van haar ontwerp nieuwe stadsgemeente-ordonnantie).

Wij kunnen die meening niet deelen; aan de centrale regeering behoort de beoordeeling te worden overgelaten of niet soms bij de mogelijkheid tot vermindering der plaatselijke belasting, andere dan de in aanmerking gebrachte, bij voorkeur zouden dienen te worden afgeschaft.

Wie niet verwacht tusschen „sanctie”—de goedkeuring die uit het recht van mede-wetgeven voortvloeit—en het „placet”—het recht van goedkeuring dat

uit het
achten
goedg
het al
verniet
neur-C
gemeen
central

Artil
kunnen
belasti
invord
gedeelt
van de
van In
van)
belasti

Deze
heffing
Nederl
men o
invord

Voor
1e an
2e an
3e de
ca
di
4e de
St

Voor
1e an
2e an
(In
3e D
te
4e D
ge
he

zoowel
gemeen

uit het hooger toezicht volgt, — moet wel den Gouverneur-Generaal bevoegd achten om krachtens art. 15 D. B. of art. 144 S. G. O. een reeds door Hem goedgekeurde belastingverordening die *ex post* blijkt te zijn in strijd met het algemeen belang of met eene hoogere verordening, te schorsen of te vernietigen. Hier bemerkt men weer de grootere macht van den Gouverneur-Generaal in vergelijking met die van de Kroon in Holland; art 236 gemeentewet legt de macht tot schorsing of vernietiging in handen van het centrale *wetgevend* orgaan.

Artikel 78 lid 2 S. G. O. bepaalt dat bij ordonnantie algemeene regelen *kunnen* worden gesteld *omtrent* de heffing en invordering van stadsgemeentebelastingen, algemeene regelen dus zoowel inzake de *wijze* van heffing en invordering als nopens den heffingsgrondslag zelve, het belastingstelsel. Ter gedeeltelijke uitvoering hiervan en ook van overeenkomstige voorschriften van de provincie- en regentschapsordonnantie is vastgesteld de ordonnantie van Indisch Staatsblad 1927 No. 517, houdende regelen omtrent de (wijze van) heffing en invordering van provinciale-, regentschaps- en stadsgemeentebelastingen.

Deze ordonnantie behelst echter niet alle regelen betreffende de wijze van heffing en invordering van locale belastingen. De algemeene klacht dat het Nederlandsch-Indisch administratief recht zoo weinig overzichtelijk is, kan men ook hier doen hooren. Wil men een volledig beeld verkrijgen van de invorderingsvoorschriften dan dient men te raadplegen:

Voor de oude decentralisatie-gemeenten :

- 1e art. 24 Decentralistie-besluit;
- 2e art. 49 L. R. O.
- 3e de ordonnantie houdende nieuwe regelen voor de invordering van locale belastingen, begrepen in kohieren, registers, leggers of staten (Indisch Staatsblad 1918 No. 603);
- 4e de Koloniale invorderingswet van 4 Augustus 1917 (Nederlandsch Staatsblad 1917 No. 507).

Voor de nieuwe stadsgemeenten :

- 1e art. 78. lid 2 S. G. O.;
- 2e artt. 7 en 8 van het K. B. dd. 3 December 1925 No. 51.
(Indisch Staatsblad 1926 No. 28);
- 3e De reeds vermelde ordonnantie van Indisch Staatsblad 1927 No. 517 ter gedeeltelijke uitvoering van o. a. art. 78 lid 2 S. G. O.;
- 4e De ordonnantie afgekondigd in Indisch Staatsblad 1926 No. 372 nader gewijzigd bij Staatsblad 1927 No. 486, ter uitvoering van art. 7 van het onder 2e genoemde K. B. dd. 3 December 1926 No. 51.

en

zoowel voor de oude decentralisatie-gemeenten als voor de nieuwe stadsgemeenten het K. B. van 3 Juli 1879 No. 27 (Indisch Staatsblad No. 267.)

Sedert herhaaldelijk gewijzigd en aangevuld en vervolgens opnieuw bekend gemaakt bij K. B. van 9 Mei 1916 No. 21 (Nederlandsch Staatsblad 1917 No. 17) waarna de tekst opnieuw gewijzigd werd bij K. B. en afgekondigd in de Indische Staatsbladen van 1923 No. 505 en 1927 No. 281, 282 en 399, en bepalende, dat onder de gelden welke vanwege het Gouvernement door middel van dwangschriften kunnen worden ingevorderd, eveneens zijn begrepen, de opcenten die door de lokale raden of door de raden van provinciën en van als zelfstandige gemeenschappen aangewezen gedeelten daarvan (regentschappen en stadsgemeenten) geheven worden op de hoofdsom, de over die opcenten verschuldigde interessen, zoomede de boeten wegens niet tijdige betaling van die opcenten.

De verdeeling der stof over K. B. en ordonnantie is hieruit te verklaren, dat verschillende bepalingen afwijken van de gewone bij K. B. vastgestelde regelen van het materiele en formeele burgerlijk recht zoowel voor de Europeanen als voor de Inlanders en Vreemde Oosterlingen, en dergelijke afwijking hoewel zuiver inwendige aangelegenheden van Nederlandsche-Indië betreffende, tot 16 Mei 1927 ook slechts bij K. B. kon geschieden¹⁾. Overigens stemmen de invorderingsregelingen voor de oude decentralisatiegemeenten en de stadsgemeenten vrijwel overeen. Slechts is er dit belangrijke verschil, dat de invorderingsvoorschriften voor de stadsgemeenten in tegenstelling met die voor de oude gemeenten den lijfswang niet beperkt tot Inlanders en Vreemde Oosterlingen, doch dit middel uitstrekt tot alle belastingsschuldigen *zonder onderscheid van landaard*.

De aandacht dient er voorts in het bijzonder op gevestigd te worden dat de gegeven invorderingsvoorschriften (*niet de heffingsvoorschriften*) uitsluitend betrekking hebben op z. g. *kohier-belastingen*.

In haar memorie van antwoord op het gedelegeerden-verslag van den Volksraad²⁾ inzake het ontwerp ordonnantie dat geworden is de ordonnantie van Indisch Staatsblad 1927 No. 517, zegt de Regeering t. a. v. het ongewijzigd vastgesteld artikel 2 van het ontwerp :

„omtrent de beteekenis van dit artikel bestaat blijkbaar een misverstand. Zooals het artikel thans luidt, schrijft het *niet* gebiedend voor om voor elke belasting kohieren in stellen. Of er echter kohieren worden ingesteld, blijkt eventueel uit de betreffende belastingverordening zelve. De raad is vrij dit punt naar zijn inzicht te regelen.”

In tegenstelling dus tot de gemeentewet die van de in art. 264 bedoelde belastingen en van de inkomstenbelasting als deze ingevolge de in § III der

¹⁾ Zie art. 61 lid 2 grondwet i. v. m. art. 2 sub I, II, III, en IV der wet van 23/6-'25 (Ned. Stbl. No. 234) tot herziening van het Regeeringsreglement. De toepassing der bestuurs hervormingswet 1922 ving aan in 1926, dus voordat de nieuwe Indische Staatsregeling volledig in werking trad.

²⁾ Volksraad zittingsjaar 1927—1928 onderwerp 59 stuk 5.

wet v
wordt
raad
ook
geheel
ge be
bij be
lastig
ren te
gezeg
L. R. C
zien u
van e
behelz
treft. I
recht
kohier
of sta
nantie
dagelij
te ben
dagelij
het co
ter uit
en We
geme
elemen
meend
bepale
Wetho
gedec
achter
als in
knecht
Bete
kohier
er een
(art. 2

¹⁾ Bel
ho
bli

wet van 30 December 1920 verleende toestemming door de gemeente zelf wordt geïnd, veronderstelt dat *steeds* kohieren worden opgemaakt, wordt de raad der oude decentralisatie-gemeente door de L. R. O. (art. 49) en wordt ook de raad der stadsgemeente door de laatstaangehaalde ordonnantie geheel vrijgelaten in het al dan niet instellen van kohieren voor eenige belasting. Die raden hebben het derhalve in hun macht ¹⁾ om zelfs bij belangrijke heffingen *geen* kohieren in te voeren, en daardoor aan belastingsschuldigen de mogelijkheid onthouden tot het indienen van bezwaren tegen den aanslag, laat staan dus tot hooger beroep. Want, als gezegd, de gegeven voorschriften omtrent (lid 5 en lid 6 van art. 49 L. R. O. en artt. 5 en 6 der ordonnantie in Indisch Staatsblad 1927 No. 517) zien uitsluitend op kohier-belastingen. Immers deze voorschriften gewagen van een termijn na de uitreiking van het „aanslagbiljet” en dit stuk moet behelzen een uittreksel uit het *kohier* voorzooveel dit den aangeslagene betreft. Een bepaling als van art. 265c lid 2 der gemeentewet regelende het recht tot het indienen van bezwaren en tot hooger beroep betreffende *niet* op kohier geheven belastingen ontbreekt voor Indië. Kohieren, registers, leggers of staten der stadsgemeente-belastingen — aldus bepaalt art. 2 der ordonnaties van Indisch Staatsblad 1927 No. 517 — worden door het College van dagelijksch bestuur, al dan niet voorgelicht door Commissiën, door den raad te benoemen, opgemaakt en door den raad vastgesteld. Onder „College van dagelijksch bestuur” wordt in die ordonnantie blijkens hun artikel 1 verstaan: het college van Burgemeester en Wethouders. Wat, indien in een stadsgemeente ter uitoefening van het dagelijksch bestuur geen college van Burgemeester en Wethouders doch alleen een burgemeester aanwezig is? Voor de Indische gemeente toch vormen de wethouders (voorshands) geen constitueerend element van het bestuur. De bewuste ordonnantie zwijgt daarover — of meende haar ontwerper dat terzake mede van toepassing is art. 22 S. G. O. bepalende, dat in Stadsgemeenten waar geen College van Burgemeester en Wethouders bestaat, al hetgeen voor de verrichtingen van dit college is gedecreteerd geldt voor den burgemeester? Wij zouden die meening onjuist achten. Met „verrichtingen” bedoeld art. 22 S. G. O. klaarblijkelijk dezulke als in de S. G. O. zelve opgesomd. Desondanks voelen wij niets voor letterknechterij en alles voor een analogische toepassing.

Beter is een en ander vastgelegd in de L. R. O. die bij haar art. 49 lid 2 de kohieren enz. doet opmaken door 's Raads Voorzitter of voor het geval er een College van Burgemeester en Wethouders bestaat, door dit College (art. 25 K). Bij vergelijking van L. R. O. en S. G. O. zal men dan de onuitge-

¹⁾ Behoudens natuurlijk de bekende stok achter de deur: weigering van de vereischte hogere goedkeuring en/of wanneer later de vexatoire werking der verordening mocht blijken, vernietiging.

sproken veronderstelling t. a. v. de stadsgemeente bemerken, dat n.l. *normaliter* in een stadsgemeente een College van Burgemeester en Wethouders aanwezig is. Voor de oude gemeenten geldt juist het omgekeerde. „Al dan *niet* voorgelicht door *commissiën* door den raad te benoemen” maakt de Burgemeester of het College van Burgemeester en Wethouders de kohieren enz. op. (art. 49 lid 2 j°. art. 25 K. van de Locale Raden Ordonnantie en art. 2 Indisch Staatsblad 1927 No. 517). Past deze bepaling in het stelsel van de S. G. O. (art. 71)? In het systeem van de L. R. O. (art. 49 lid 2, i. v. m. art. 25 K. leden 1 en 3) ligt ze opgesloten. Maar nu de S. G. O. Volgens art. 71 lid 2 S. G. O. kan de raad *op voordracht* van het College van Burgemeester en Wethouders of, waar het College niet bestaat, op *voordracht* van den Burgemeester, onderscheidenlijk aan het College of aan den burgemeester commissiën van *bijstand* toevoegen. En de voorlichtingscommissiën tot het opmaken der kohieren zijn immers o. i. niet anders dan commissiën van bijstand. In afwijking van het systeem der S. G. O. maakt nu art. 2 van Indisch Staatsblad 1927 No. 517 de raad bevoegd om in een belastingverordening ook zonder dat daartoe door het College van Burgemeester en Wethouders het voorstel is gedaan, aan dit College een voorlichtings-of bijstandsc commissie toe te voegen.

Pleitte hiervoor een bijzondere reden? Wij kunnen er geen ontdekken. Of moet men die afwijking wijten aan een verzuim, het niet in het oog houden van de algemeene beginselen als in de S. G. O. te onderkennen, welke de samenstelling en inrichting eenerzijds, de bevoegdheden anderzijds der stadsgemeente-besturen beheerschen.

Dan had o. i. de ordonnantie-wetgever toch beter gedaan door in stede van zulk een verward en halfslachting standpunt in te nemen, de gemeentewet na te volgen, die bij haar art. 265d de mogelijkheid opent om bij de belastingverordening verschillende bevoegdheden van den raad, van Burgemeester en Wethouders of den burgemeester, w. o. het opmaken en vaststellen der kohieren, te delegeren aan een of meer gemeente-ambtenaren.

Blijkbaar wijs gemaakt door de ervaring terzake in Nederland opgedaan en daar in 1920 geleid hebbende tot wijziging der gemeentewet, heeft de Indische wetgever noch nadere goedkeuring der door den raad vastgestelde kohieren noch ter visie legging dier kohieren voorgeschreven. Heeft toch niet reeds in 1914 Mr. G. A. van Poelje ¹⁾ gezegd: „Corvo rarior albo is de man die zie zich ergens ter Gemeente-Secretarie vervoegt om van andere stukken dan de kiezerslijst of b. v. een hinderwet-aanvraag die hem persoonlijk aangaat, inzage te nemen”.

¹⁾ Hedendaagsch Gemeenterecht.

E
van
zeer
ach
nare
lage
E
win
voeg
hier
bilje
uitze
van
Raa
bela
hanl
ond
is, n
de
N
paal
gesl
koh
den
265
Inla
Mal
deci
ged
tot
Z
ling
daa
bij
wor
's r
coll
gen

¹⁾
²⁾

En al evenzeer sceptisch laat Mr. N. G. Pierson ¹⁾ zich t. o. v. het nut van openbaarheid der kohieren aldus uit: „Openbaarheid baart niet, omdat zeer velen, wanneer zij van anderer aangiffen kennis nemen en die te laag achten, daarin gewoonlijk geen reden vinden om aan de belasting-ambtenaren hunne wetenschap op meening kenbaar te maken, maar wel om zelve lager aan te geven”.

Een handige bepaling is die van artikel 3 van de ordonnantie in beschouwing (of artikel 49 lid 3 L. R. O.) luidende, dat de raad zijn voorzitter bevoegd kan verklaren om schrijf- en rekenfouten, bij vaststelling van de kohieren enz. begaan, te herstellen, echter na de uitwerking van het aanslagbiljet *niet* ten *nadeele* van den belastingschuldige; alleen vinden wij de uitzonderingsclausule: na de uitreiking van het aanslagbiljet *niet* ten *nadeele* (?) van den belastingschuldige, weer inconsequent, wanneer men gelijk de Hooge Raad en het Hooggerechtshof (zie verder beneden) ervan uitgaat dat de belastingschuld een uitvloeisel is van het *materieele* recht en bestaat onafhankelijk van de vraag of reeds een aanslag was vastgesteld ²⁾. Trouwens onder „rekenfout” mag men toch niet meer verstaan dan daarmede bedoeld is, met name niet een fout in de vaststelling van de *grondslagen* waarop de aanslag is gebaseerd.

Nadat artikel 4 der ordonnantie (cf. artikel 49 lid 4 L. R. O.) heeft bepaald, dat de uit te reiken aanslagbiljetten (de uitreiking behoeft niet in gesloten omslagen te geschieden) zullen behelzen een uittreksel uit het kohier voorzooveel dit den aangeslagene betreft, en zullen vermelden den dag der *uitreiking* (beter dan: zullen zijn *gedagteekend* artikel 265a Gemeentewet. Zie Oppenheim 5e druk deel I blz. 677). Voor Inlanders behalve in het Nederlandsch, ook in de landstaal of het Maleisch, voor Vreemde Oosterlingen in het Nederlandsch en in het Maleisch, decreteert artikel 5 (cf. artikel 49 lid 5 L. R. O.), dat aan belastingschuldigen gedurende drie maanden na de uitreiking gelegenheid moet worden gegeven tot het inbrengen van bezwaren tegen den aanslag bij den raad.

Zij die de schrijfkunst niet machtig zijn kunnen hunne bezwaren mondeling indienen bij den betrokken onder-collecteur of hulpondercollecteur, die daarvan aanstonds een geschrift moet opmaken en onderteekenen, hetwelk bij den Gemeente-Secretaris per aangeteekenden brief dan wel persoonlijk wordt ingediend. (Deze faciliteit is nieuw en ontbreekt in de L. R. O.). Van 's raads beslissing op een ingediend bezwaarschrift bestaat beroep op het college van gedeputeerden der provincie. Een beroepstermijn wordt niet genoemd, (artikel 6 Staatsblad 1927 No. 517). Hoewel de Regeering het in

¹⁾ Staathuishoudkunde deel II (1914) blz. 644.

²⁾ Oppenheim 5e druk deel I blz. 666.

beginsel eens was met het in den Volksraad gedane voorstel om de berechting in beroep, bij den raad van beroep voor belastingzaken te brengen (waardoor zich een constante jurisprudentie zou kunnen ontwikkelen (v. K.) was Zij voorshands tegen aanvaarding van dat voorstel wijl Zij voor overlading met werk voor den raad van beroep vreesde (Volksraad zittingsjaar 1927—1928, onderwerp 59 stuk 5).

Het beroep kan zoowel schriftelijk als mondeling worden ingesteld, in het laatste geval dezelfde faciliteit ten behoeve van analphabeten als boven vermeld.

Nieuw is het instituut dat de Gemeenteraden bevoegd maakt om aanslagen, waaromtrent bij het College van gedeputeerden beroep is ingesteld, vanwege den raad mondeling te doen toelichten.

Artikel 49 L. R. O. regelt voor de oude gemeenten op bijna gelijke wijze de indiening van bezwaren, de beslissingen hieromtrent en het instellen van beroep als de zoo juist besproken artikelen 5 en 6 der ordonnantie in Indisch Staatsblad 1927 No. 517, slechts met dit, uit de afwijkende staatkundige verhoudingen voortspuitende verschil, dat van de beslissing van den Gemeenteraad inzake ingediende bezwaren tegen den aanslag beroep bestaat op een door den Directeur van Financiën aan te wijzen autoriteit of commissie, die met den aanslag geen bemoeienis heeft gehad. Bij beschikking van den Directeur van Financiën dd. 27 Juli 1908 No. 12320 is bepaald, dat de Inspecteurs van Financiën ieder voor zijn ressort, zijn aangewezen als de autoriteit, waarop beroep bestaat van de door de Locale Raden in dat ressort genomen beslissingen op bezwaren, ingebracht tegen den aanslag in door die Raden geheven wordende belastingen.

Ten aanzien van de door Locale Raden geheven wordende *wegen-belastingen* is bij beschikkingen van hetzelfde Departementshoofd dd. 16 December 1916 No. 54626/a, met wijziging in zooverre van zijn vorige beschikking, de Directeur van Binnenlandsch Bestuur aangewezen als beroepsautoriteit.

Zoowel de L.R.O. als de ordonnantie van Indisch Staatsblad 1927 No. 517 regelen met betrekking tot de *eigen* heffingen der gemeenten (dus niet de *opcentenheffing* op *Landsbelastingen*) alleen de indiening van bezwaren tegen aanslagen en het beroep van de hierop genomen raadsbeslissingen. Over *ontheffingen* bevatten ze geen regeling, wat weliswaar niet uitsluit dat de Gemeente-verordening zelve deze regeling geeft, maar wat toch aanleiding kan zijn tot de twistvraag of alleen de raad bevoegd is op aanvragen om ontheffing te beschikking dan wel of dit als een daad van uitvoering van het kohier beschouwd en dus tot de competentie van Burgemeester en Wethouders c.q. van den Burgemeester gerekend kan worden. Door in artikel 265b lid 4, slechts te spreken van beslissingen van den *Raad* betreffende ontheffing

heeft
heffin
deze
Soera
event
berec
Me
Gemu
verne
lege
autor
veror
Uit
stand
hunne
draag
Ov
wij h
fingsr
Kun
Staats
der v
derlat
Eer
zich
met
nistrat
zou z
Wij
deze
De
prude
van l
voet
Geme
naam
of teg
gaat l

¹⁾ In
²⁾ M
³⁾ Zi

heeft de *Gemeentewet* partij gekozen voor de meening, dat dergelijke ontheffing door den Raad moeten worden verleend. Huldigt men ook in Indië deze meening (zooals o. a. de inkomstenbelastingverordening der gemeente Soerabaja, *Javasche Courant* dd. 8 Juli 1928 No. 3) zoo komt men bij een eventueel gewenschte beroepsinstantie voor de vraag te staan, aan wie de berechting in beroep zal worden opgedragen.

Men zal die vraag o. i. niet zonder meer aldus mogen oplossen, dat de Gemeente-verordening — zelfs niet met hogere goedkeuring van den Gouverneur-Generaal — kan bepalen, dat dit beroep is opgedragen aan het College van Gedeputeerden der provincie of aan de Commissie dan wel de autoriteit bedoeld in artikel 49 lid 6 der L. R. O. (indien het een belastingverordening van een oude decentralisatie-gemeente betreft).

Uit een Staatsrechtelijk oogpunt is het onjuist dat de Gemeenteraad zelfstandig aan Colleges of autoriteiten die aan andere organieke regelingen hunne bevoegdheden en plichten ontleenen, administratieve rechtspraak opdraagt ¹⁾.

Over de heffing en invordering van opcenten op landsbelastingen willen wij het straks hebben en zullen wij alsdan ook de desbetreffende ontheffingsregeling beschouwen.

Kunnen de bezwaren waarvan de L. R. O. en de ordonnantie van Indisch Staatsblad 1927 No. 517 spreken, ook gegrond zijn op de onwettigheid der verordening waarop de aanslag steunt? Dezelfde vraag wordt voor Nederland door schrijvers en jurisprudentie als regel bevestigend beantwoord ²⁾.

Een andere, moeilijker te beantwoorden vraag is, of een bezwaar dat zich richt tegen de wettigheid der verordening, vereenzelvigd moet worden met bezwaar tegen de wettigheid van den aanslag waaromtrent de administratieve rechter heeft te oordeelen, zoodat de gewone rechter onbevoegd zou zijn.

Wij hebben boven gezien hoe de Residentie-rechter te Soerabaja over deze kwestie denkt, en van onze tegengestelde opinie blijk geven.

De Residentie-rechter heeft zich blijkbaar laten beïnvloeden door de jurisprudentie van den Hoogen Raad. ³⁾ Wij scharen ons echter aan de zijde van Prof. Mr. Dr. C. W. van der Pot Bz. die in een noot gesteld aan den voet van blz. 650 van den door hem bewerkten 5en druk van Oppenheim's Gemeenterecht het volgende opmerkt: „Het is niet waar, dat het een andere naam is voor dezelfde zaak, of men tegen de wettigheid der verordening of tegen de wettigheid van den aanslag bezwaar maakt. In het eene geval gaat het om een onderzoek maar de wettigheid van een algemeenen regel,

¹⁾ In gelijken geest, Oppenheim 4e druk, deel I, blz 751 e. v.

²⁾ Mr. Beijen, blz. 208-209.

³⁾ Zie Oppenheim 5e druk deel I, blz. 646 e. v.

wat nu eenmaal, als hem toepassing van dien regel gevraagd wordt tot des rechters taak behoort, in het andere om de vraag, of de feiten de toepassing van den regel op een concreet geval wettigen. Dit laatste behoort natuurlijk in het algemeen evenzeer tot des rechters taak, maar het is volkomen begrijpelijk dat men hem juist op belastinggebied buiten het zeer speciale onderzoek der zich hier voordoende feitelijke vragen heeft willen houden en daarmee dus andere organen heeft belast. Deze ratio geldt echter in het geheel niet voor het onderzoek naar de wettigheid der verordening. Waar hem dit niet *expressis verbis* is onttrokken, moet de rechter daartoe bevoegd worden gerekend."

In nauw verband met de hierbedoelde kwestie staat deze andere of een *condictio indebiti* bij den gewonen rechter ontvankelijk is, gegrond op de bewering, dat de belasting is betaald ter voldoening aan een krachtens een onwettige verordening opgelegden aanslag.

Ook daaromtrent behelst het meeraangehaald vonnis van den Residentie-rechter te Soerabaja overwegingen waaruit blijkt dat die rechter zich onbevoegd acht, omdat over de verordening niet uitspraak kan worden gedaan, zonder dat hij treedt in een onderzoek naar de wettigheid van den aanslag. De Residentie-rechter heeft zich vermoedelijk aangesloten bij de leer van Oppenheim of zich laten leiden door 's Hoogen-Raads arrest van 9 Juli 1893, Weekblad van het Recht 6361, De leer van Oppenheim ¹⁾ gebaseerd op de stelling, dat het ten deze geldt een publiekrechtelijke verhouding, is niet in overeenstemming met de constante jurisprudentie in Nederland en Indië welke een ruime interpretatie voorstaat van artikel 2 der wet (voor Indië: het Reglement) op de rechterlijke organisatie.

Het arrest van den Hoogen Raad van 9 Juni 1893 zou de Residentie-rechter hierom niet ten voorbeeld mogen nemen, wijl in het Indisch recht geen bepaling voorkomt gelijk aan artikel 15 der Nederlandsche Invoeringswet 1845 dat het in dit artikel bedoelde verzet (tegen het dwangbevel) nimmer tegen de *wettigheid* of de hoegrootheid van den aanslag kan zijn gericht, noch zijn gegrond op de bewering, dat het aanslagbiljet, de waarschuwing of de aanmaning niet zijn ontvangen.

De Residentie-rechter had nog andere pijlen op zijn boog; hij overwoog verder:

„dat immers de door eischer betaalde belasting is een kohier-belasting, waarvan de inning geschiedt middels dwangschriften;

„dat artikel 4 van Staatsblad 1918 No. 603 (vgl. voor de nieuwe stadsgemeenten artikel 4 Staatsblad 1926 No. 372) bepaalt, dat dwangschriften de-

¹⁾ Oppenheim 5e druk deel I. I, blz. 651 e. v. (zie ook noot van Prof. v. d. Pot aan den voet van blz. 652).

zelfde kracht hebben als de grossen van in kracht van gewijsde gegane vonnissen terwijl bij de *toelichting* van Staatsblad 1879 No. 267 (voor de invordering van landsbelastingen vastgesteld en bijna gelijkkluidend aan Staatsblad 1918 No. 603 v. K.) bovendien is verklaard dat het administratief gezag is de eenige en hoogste macht die over de verplichting tot betaling van het bedrag der schuld beslist en dat het dwang-schrift is gelijk te stellen met de grosse van een *op tegenspraak* gewezen en in kracht van gewijsde gegaan vonnis (arrest Hooggerechtshof van Nederlandsch-Indië 5 Maart 1925 Tijdschrift van het Recht in Nederlandsch-Indië deel 122 blz. 447);

„dat hieruit volgt dat eischers verplichting tot betaling door de uitgifte van het dwang-schrift in wettigen vorm en door de bevoegde autoriteit onherroepelijk vaststond en eischer ter voldoening aan dit dwang-schrift betalende nimmer onverschuldige kan hebben betaald.”

Wij hebben het arrest van het Hooggerechtshof waarnaar de Residentie-rechter verwijst geraadpleegd, en ontdekten daarin nog de volgende overwegingen:

dat elk verzet bij den rechter tegen den inhoud van het dwang-schrift ontoelaatbaar moet worden geacht, immers zoodanig verzet irrationeel zoude zijn waar een ander gezag dan de rechterlijke macht beslist over het bestaan en het bedrag der schuld;

dat voorts de aangeslagene maar bij ontvangst van het aanslagbiljet, doch vóór de uitvaardiging van het dwang-schrift had moeten doleeren.

Dit is ons wel wat te sterk. Uit eene „toelichting” zou blijken dat het dwang-schrift is gelijk te stellen aan een in kracht van gewijsde gegaan vonnis niet alleen, maar zelfs aan een vonnis *op tegenspraak* gewezen en mitsdien verzet daartegen ontoelaatbaar; dan schijnt men in Nederland toch een andere meening hieromtrent te huldigen, al laat de invorderingswet verzet in slechts beperkte mate toe. Het verzet zou volgens de Indische rechter irrationeel zijn waar een ander gezag, het administratieve, beslist over het bestaan en het bedrag der schuld. De Nederlandsche invorderingswet laat althans verzet toe, gegrond op de exceptie van betaling of verjaring.

De aangeslagene — aldus het Hooggerechtshof — had maar bij ontvangst van het aanslagbiljet doch vóór de uitvaardiging van het dwang-schrift moeten doleeren.

En als nu de aangeslagene, wegens afwezigheid uit de gemeente, niet of niet tijdig het (dubbel) aanslagbiljet heeft ontvangen doch de belasting reeds heeft betaald of zich op verjaring kan beroepen. Er moeten zeer bijzondere redenen zijn om geen verzet op grond van deze feiten te gedoogen en zijn die redenen aanwezig dan behoort de wet zelf uitdrukkelijk en niet een

„toelichting” de uitsluiting van het verzet te decreteeren. De vraag is echter zijn er dergelijke bijzondere redenen aanwezig, ontleend aan het algemeen belang? Integendeel beweren wij. Het instituut der verjaring o.a. is *mede* in het belang van de administratie, zoo zelfs dat de temijnen zijn verkort en voorts ook voor verderingen voortspruitende uit belastingverordeningen de rechter het middel van verjaring *ambtshalve* kan toepassen (artikel 22 lid 2 D. B. en art. 6 lid 2 Stbl. 1926. No. 28).

Onze conclusie luidt derhalve: waar verzet tegen het dwangschrift niet in alle gevallen is uitgesloten, daar is de *condictio indebiti*, indien men deze vordering beschouwt als „verzet langs een omweg” evenmin absoluut en steeds ontoelaatbaar.

De bovenbehandelde strijdvragen betreffen alleen kohierbelastingen waaromtrent door den centralen wetgever heffings- en invorderingsvoorschriften zijn gegeven. Met betrekking tot de niet op kohier geheven belastingen is het ongetwijfeld geoorloofd de wettigheid der belastingverordening bij den gewonen rechter te betwisten en de *condictio indebiti* in te stellen.

Is de beslissing in beroep van gedeputeerden een uiteindelijke? Vallen onder den term „besluiten” in artikel 129 der Provincieordonnantie, ook beslissingen in administratieve rechtspraak genomen, zoodat dergelijke beslissingen eveneens aan het vernietigingsrecht van den Gouverneur-Generaal zijn onderworpen.

Blijkens de memorie van toelichting op artikel 2 van het ontwerp provincieordonnantie (Volksraad 1e gewone zitting 1923 ontwerp 8, stukken 2 en 3) is men genoopt den term „besluiten” te bezigen door de redactie van artikel 119 lid 8 der Indische Staatsregeling, en omvat die term *alle* wilsuitingen *hoe ook genaamd*, hetgeen intusschen aan de totstandbrenging van een zelfstandige administratieve rechtspraak niet in den weg staat¹⁾.

Teneinde echter zulks buiten twijfel te stellen, beveelt de Commissie tot technische herziening der S. G. O. der Provincie-Ordonnantie en der R. O. aan²⁾ te bepalen dat onder „besluiten” mede worden verstaan verordeningen en beslissingen in geschillen.

Door het een en ander is dus nog een hogere instantie in de belastingrechtspraak geschapen. Intusschen zal de belastingschuldige niet veel aan deze hogere instantie die zuiver in tegenhouden bestaat, hebben, indien gedeputeerden er niet voor zorg dragen, dat opnieuw in de bij het vernietigde besluit behandelde zaak wordt voorzien, (zie artikel 135 Provincie-Ordonnantie). Hetgeen weer aantoonde de nog onvolkomen inrichting der administratieve uitspraak hier te lande.

V. KEMPEN.

(Wordt vervolgd).

¹⁾ Zie ook Mr. Dr. Westra: Ned. Ind. Provinciaal recht 1925 blz. 72.

²⁾ Zie blz. 20 van het verslag dier commissie.

Zône-onteigening.

De laatste zitting van het College van Gedelegeerden uit den Volksraad bracht een interessant debat met daarop volgende beslissing, welke van principieele beteekenis zijn voor de lokale gemeenschappen, speciaal voorzoover betreft de noodzakelijke overheidsleiding bij de uitbreiding van bevolkingscentra. Niet alleen de gemeenten, ook de regentschappen kunnen daarbij belang hebben.

Het geval was vrij eenvoudig.

De gemeente Mr. Cornelis heeft een Inlandsche algemeene begraafplaats noodig, doch kon met de betrokkenen uit de Inlandsche bevolking niet tot overeenstemming geraken betreffende den koopprijs van de benoodigde gronden, n. l. die voor de begraafplaats, die voor een toegangsweg naar de begraafplaats en die gelegen langs dien toegangsweg. Zij vroeg daarom aan de Regeering om te willen verklaren, dat het algemeen nut de onteigening dier gronden vorderde. De Regeering diende dienovereenkomstig een ontwerp-ordonnantie in bij den Volksraad.

Tegen de onteigening van de gronden noodig voor de begraafplaats en den weg zelf, bestond geen bezwaar, doch tegen de onteigening van de langs den ontworpen weg gelegen gronden kwam de Heer Koesoemo Oetoyo in het geweer.

Hoewel de Heer Oetoyo mededeelde principieel geen bezwaar te hebben tegen zône-onteigening, waar het om groote belangen ging b. v. voor de mogelijkheid tot aanleg van een grooten spoorweg in het algemeen belang, voor uitbreiding van een gemeente ten behoeve van de volkshuisvesting, zoo meende hij toch, dat in dit geval, waar het om betrekkelijk geringe bedragen ging, zône-onteigening niet toegelaten mocht worden. Het bod van de gemeente bedroeg in totaal rond f 4.000.— en de spreker meende, dat bij verdubbeling van dat bedrag wel overeenstemming verkregen kon worden, waardoor dus onteigening overbodig zou zijn.

De Heer Oetoyo ondervond steun bij den Heer Roep, die echter een veel beperkter standpunt verdedigde.

De Heer Roep ziet — blijkens het voorloopige verslag der vergadering — in de zône-onteigening een te kort doen van de eigenaars van de gronden; hun zullen op die wijze toch ontgaan de voordeelen, die zij anders uit den wegaanleg ongetwijfeld zouden verkregen hebben. Hij meent, dat bij toepassing van de zône-onteigening bij stadsuitbreiding de kosten daarvan op de betrokken eigenaars worden verhaald en ziet zelfs in consequente toepassing van de zône-onteigening een aardige stap in de richting van den socialistischen heilstaat, ja bespeurt er zelfs al een beetje communisme in. Z. i. kan men, wanneer men dien weg uitgaat, eigenlijk geen grens

trekken en tast men een der grondslagen van onze samenleving „het eigendomsrecht” aan.

Tegenover deze meening werd krachtig stelling genomen door de Heeren Mr. v. Helsdingen en Kerckamp, waarbij de Regeering zich aansloot.

Mr. van Helsdingen wees er op, dat het hier ging om de vraag of het gewenscht en gerechtvaardigd moet worden geacht, dat door den arbeid en de extrakosten, die de gemeente uitgeeft voor wegaanleg door particulier terrein, private personen plotseling een waardevermeerdering, waarvoor zij niets hebben gedaan en waaraan zij niets ten koste hebben gelegd, in den schoot geworpen krijgen. De spreker wees er op, dat tegen „zulk een volkomen onverdiende waardevermeerdering de zone-onteigening waakt”.

Voorts zette hij uiteen, dat van een benadeeling van de eigenaren niet gesproken mag worden. Zij ontvangen de volle waarde van hun tegenwoordig bezit. Het daarover bestaande verschil van meening wordt door de onpartijdige rechter beslist, die de waarde, na ingewonnen deskundig advies vaststelt.

Of het in het onderhavige geval nu ging om een groot of een klein bedrag, dan wel of de eigenaren Inlanders of Europeanen waren, doet niets daaraan af. Zij krijgen ten volle de waarde van hun bezit vergoed.

Ten einde te laag bieden te voorkomen heeft de onteigeningsordonnantie (art. 47) een rem gesteld n.l. door te bepalen, dat wanneer de bij het vonnis bepaalde schadeloosstelling meer bedraagt dan het gedane aanbod de onteigenende partij en in de overige gevallen de verweerder in de kosten wordt veroordeeld. Echter ligt ook voor den eigenaar, wiens goed onteigend zal worden, hierin een rem om te veel te vragen, vooral wanneer het om kleine bedragen gaat, waarbij die kosten van groote beteekenis kunnen worden.

De zaak was scherp gesteld.

Mag wanneer uit de algemeene belastinggelden werken worden uitgevoerd ten algemeene nutte de uit die uitvoering voortvloeiende waardestijging ten bate der gemeenschap komen, die het geld voor die uitvoering heeft opgebracht, dan wel mag die waardestijging alleen ten goede komen aan degenen, die toevallig bezitters zijn van of rechten uitoefenen op de gronden grenzende aan die uitgevoerde werken. Kiest men het eerste, dan wordt met in rekening brengen van die baten veelal pas een werk ten algemeene nutte practisch uitvoerbaar — voor niet financieel rendabele werken b.v. mag volgens de jongste leeningscirculaire in het algemeen niet worden geleend — in het tweede geval zal het wellicht achterwege moeten blijven.

Met 11 tegen 7 stemmen sprak het College zich *met* de Regeering uit *vóór* de zone-onteigening, een uitspraak, die zooals we reeds in den aanhef

van d
schap
Tot
waan
tralis
viseu
voor
hier
de Ag
voor,
bij te
meene
toor
staand
rische

We l

Me
taris
Indisc
nieuw
wijzig
werd
meng
dat d
Raads
actiev
de Ra
congr
orgaa
Vie
reden
prakt
Belan
lid v
prae-
de b

van dit artikel schreven van principieele beteekenis voor de locale gemeenschappen is.

Tot slot nog een opmerking. Het zal velen niet duidelijk zijn geweest, waarom dit onderwerp, dat van zoo bijzondere beteekenis voor de Decentralisatie is, verdedigd werd door den Directeur B. B. en niet door den Adviseur voor de Decentralisatie. Inderdaad lijkt er geen afdoende reden daarvoor aan te geven. De verklaring moet liggen in de omstandigheid, dat het hier ging om een grondkwestie die gerangschikt wordt onder de zaken welke de Agrarische Inspectie van het centrale Departement behandelt. Het komt ons voor, dat hier de grens toch niet juist getrokken is; er mogen grondkwesties bij te pas komen, in wezen is dit een kwestie die voor alles de algemeene decentralisatiepraktijk betreft. Uiteraard zal het decentralisatiekantoor zoo noodig omtrent de overigens vrijwel buiten de eigenlijke kwestie staande grondrechten, de noodige voorlichting kunnen krijgen van de Agrarische Inspectie.

RÜCKERT.

Weltevreden, November 1929.

De Raad redivivus.

Meer dan tien jaren geleden deed Locale Belangen's tegenwoordige Secretaris zijn intree in Semarangs Gemeenteraad, toentertijd het bolwerk der Indische decentralisatie. Tijdens een der eerste vergaderingen van den nieuwen vroedsman kwa mdaar aan de orde een door de Regeering voorgestelde wijziging van de Locale Raden Ordonnantie, waarover aan den Raad advies werd gevraagd. Ofschoon in de decentralisatiewetgeving nog weinig thuis, mengde de geboren debater zich met succes in het debat. Toen was het, dat de decentralisatiecel, die reeds op een kier stond, zich in 's heeren de Raads hoofd geheel ontsloot en sinds dien tijd is hij geweest de meest actieve der niet-ambtelijke voorvechters der decentralisatie. Sinds dien heeft de Raad voortdurend gestaan op de bres, in de raadszaal, op decentralisatiecongressen, bij de uitoefening van zijn secretarisfunctie en in het orgaan.

Vier jaren geleden ongeveer verdween hij om door een ieder te billijken redenen uit Semarangs raad. Doch al stond hij daarna niet meer in de praktijk van de decentralisatie, zijn liefde voor „locale belangen” en „Locale Belangen” schrompelde niet weg. Hij bleef secretaris der vereeniging en lid van de Redactie van het orgaan; hij leverde en verdedigde nog zijn prae-advies voor het Decentralisatie-congres in 1928, toen hij al bijna op de boot zat om met buitenlandsch verlof te gaan. In het orgaan toonde hij

en toont hij nog met zijn schrijverstalenten en scherpe pen zijn voortdurende onverflauwde belangstelling; hij bleef vechten voor een bestuur op democratischen grondslag.

En we hebben het steeds betreurd, dat deze amateur-decentralisator zich genoodzaakt gevoeld had zijn plaats in Semarangs raad af te staan aan een ander, dat de Semarangsche Gemeenteraad moest missen zijn helder inzicht in en zijn kennis van gemeentezaken.

Tot plotseling als een donderslag aan helderen hemel we deze week vernamen de verkiezing van de Raad tot lid van den Provincialen Raad van Midden-Java en den gemeenteraad van Semarang.

De Raad redivivus!

Redivivus als raadslid!

Het is een gelukwensch waard voor de Gemeente Semarang en voor de a. s. Provincie Midden-Java, die zullen kunnen profiteeren van de talenten van het nieuwe lid.

Het is bovenal een gelukwensch waard voor de Indische decentralisatie, omdat zij in den Gemeenteraad van Midden-Java's hoofdstad en in den Provincialen Raad aan niemand beter de verdediging harer beginselen kan toevertrouwen dan aan den man, wiens naam reeds geschiktheid voor deze functie doet veronderstellen.

Al heeft de decentralisatie geen officieele vertegenwoordiger en vertrouwensman in deze raden, een officieuse zal zij er hebben, die meer waard zal blijken dan in vele gevallen een officieele!

En last but not least een gelukwensch voor den gekozene zelf.

De Raad redivivus!

Semarangs decentralisatiegeest redivivus?

Bandoeng, 9—11—29.

DE JONG.

Organieke Wetgeving.

Ordonnantie van 21 October 1929, tot wijziging van de ordonnantie houdende overdracht van den zoutverkoop aan de provincie West-Java (Besluit van den Gouverneur-Generaal van 21 October 1929, No. 41, Staatsblad No. 388).

Ordonnanties van 22 October 1929, houdende instelling van stadsgemeenten in de provincie Midden-Java. (Besluit van den Gouverneur-Generaal van 22 October 1929, No. 17, Staatsbladen Nos. 390 t/m 394).

Ordonnantie van 22 October 1929, houdende aanvulling van de ordonnantie tot wijziging van de regelen omtrent de heffing en invordering van provinciale-, regentschaps- en stadsgemeentebelastingen. (Besluit van den Gouverneur-Generaal van 22 October 1929, Staatsblad No. 397).

Vo
kende
Colle
dat
Bij p
bepa
De
paser
en f
Oost
met
was,
heeft
beslu
De
Batav
finan
De
Inc
echte
heeft
missi
Aa
het v
der l
Op
men
ja w
miss
dan
verdo
vraag
verbo
werk
kreg
valt
*)

Decentraliana.

Uitvoering art. 60 Regentschapsordonnantie.

Volgens dit artikel behoeven besluiten van den regentschapsraad, strekkende o.m. tot het verkrijgen van onroerend goed, de goedkeuring van het College van Gedeputeerden indien met de uitvoering een bedrag is gemoeid, dat een bij provinciale verordening te bepalen grens te boven gaat. Bij provinciale verordening van Oost-Java is deze grens op f 5.000.— bepaald.

De Regentschapsraad van Panaroekan besloot tot aankoop van 4 desas-pasers voor bedragen van respectievelijk f 1.500.—, f 2.000.—, f 1.700.— en f 2.000.—. Deze aankoop werd in één besluit vervat. Gedeputeerden van Oost-Java overwogen, dat dit besluit hunne goedkeuring behoefde, omdat met de uitvoering ervan een bedrag (van meer dan f 5.000.—) gemoeid was, dat niet gesplitst mag worden als de regentschapsraad dit niet zelf heeft gedaan. Indien de raad voor den aankoop van de 4 pasers ook 4 besluiten had genomen zou géén goedkeuring vereischt geweest zijn.

De financieele verhouding. Naar aanleiding van de mededeeling van den Batavia-redacteur van het A. I. D. omtrent het werk der commissie voor de financieele verhouding *) vroegen wij den Heer R. nadere inlichtingen.

Deze deelde ons o.m. het volgende mede.

Inderdaad wordt er hard gewerkt. De werkwijze der commissie maakt echter, dat met geen enkele zekerheid iets te zeggen valt. De commissie heeft nl. uit haar midden een werkcomité benoemd, dat de door de commissie te bespreken voorstellen moet voorbereiden.

Aan de bespreking in de commissie gaat dus uitvoerige behandeling in het werkcomité na zorgvuldige schriftelijke voorbereiding door een of meer der leden vooraf.

Op het oogenblik zal weer een belangrijk onderwerp in behandeling komen in het werkcomité. Van het resultaat daarvan zal afhangen of en zoo ja wanneer de voorstellen, eventueel na bij- of omwerking, naar de commissie zullen worden gezonden. Van de besprekingen in de commissie hangt dan weer af, in verband met de genomen beslissingen, in welke richting verder zal worden gewerkt. Moeten daarna opnieuw gegevens worden gevraagd, dan moet weer op het binnenkomen daarvan — eventueel met verbetering daarna — worden gewacht. Al is er op het oogenblik al veel werk verricht en is er omtrent belangrijke punten overeenstemming verkregen, aan een eindrapport is men nog niet toe en naar uit het voorafgaande valt af te leiden is daaromtrent niets met zekerheid te voorspellen.

*) Zie afl. 1 Nov. blz. 981.

Het moge te betreuren zijn, dat dit vraagstuk, op de oplossing waarvan alle locale gemeenschappen zoo dringend zitten te wachten, niet eerder kan worden opgelost, met de gevolgde werkwijze is een sneller werken niet te verkrijgen. Tegenover het tijdverlies moet dan echter gesteld worden dat het zoo veel omvattende vraagstuk ook van alle kanten bekeken is.

Aangezien het verstrekken van inlichtingen omtrent hetgeen door de commissie werd behandeld en voorloopig werd besloten, aanleiding kan geven tot misverstand en het maken van verwachtingen, die later blijken niet verwezenlijkt te worden — voor het eindrapport kunnen de omstandigheden of nadere gegevens toch steeds weer wijziging van inzicht of standpunt op bepaalde punten veroorzaken — besloot de Commissie dergelijke inlichtingen niet te verstrekken.

Red. L. B.

Het vraagstuk der desa-autonomie. Het rapport van den resident ter beschikking F. A. E. Laceulle betreffende *desa*-autonomie is sinds eenigen tijd in studie bij de Regeering en het departement van Binnenlandsch Bestuur.

Deze studie is thans zoover gevorderd, zoo lezen wij in het A. I. D., dat binnenkort afschriften van bedoeld rapport zullen kunnen worden gezonden aan de drie Gouverneurs op Java, teneinde dezen in de gelegenheid te stellen, op hun beurt het vraagstuk onder de oogen te zien en eventueel besprekingen daarover te houden met de residenten in hun ressort.

Wij vestigen er de aandacht op, aldus het *Nieuws*, dat het hier niet zoozeer gaat om de invoering van autonomie in de *desa* als wel om de regeling van de in de *desa* sinds menschen-heugenis bestaande autonomie.

Het (zeer langdurige) onderzoek inzake *desa*-autonomie van den resident Laceulle betrof in hoofdzaak de volgende vragen :

- I. Wat bestaat er op dit gebied in de *desa* ?
- II. Wat is de beteekenis van den bestaanden toestand ?
- III. Hoe moet deze worden geregeld in verband met de huidige uit de kortelings doorgevoerde bestuurshervorming voortkomende toestanden en verhoudingen.

In het rapport-Laceulle nu is dit alles vastgelegd en zijn ook de noodige voorstellen opgenomen. Maar het is uiteraard een kwestie, die de *desa*-gemeenschap zeer diep raakt en waarin niet door resident Laceulle alleen beslissingen kunnen worden genomen.

Als gezegd, wordt het vraagstuk zoowel door B. B. als Regeering bestudeerd en daarna bovendien nog door de betrokken Gouverneurs en hunne residenten onder de oogen gezien. Eerst daarna zullen bepaalde regelingen ten aanzien van *desa*-autonomie in gezamenlijk overleg kunnen worden ontworpen, waarna zij in den Volksraad zullen worden behandeld.

Desa-autonomie heeft altijd bestaan en is voor en na de vestiging van ons gezag op Java altijd de basis geweest van het bestuur.

Alleen was er tot dusver noch bepaalde richtsnoer noch vaste regeling; *desa*-autonomie was in de verschillende streken van Java verschillend, hetgeen nogal moeilijkheden opleverde. Dit laatste klemte te meer sinds de doorvoering van de bestuurshervorming.

Er dient ook op dit gebied gelijkheid te zijn voor alle *desa*'s.

Het zal zeker 1931 worden, voordat alles geregeld is, zoo wordt van bevoegde zijde verzekerd.

In de Java-Bode lezen wij over dit onderwerp nog het volgende:

Gelijk men weet is de Regeering nog niet overtuigd van de goede bedoeling van de bestaande Gemeenteraden ten opzichte van de Inlandsche bevolking. Nog steeds is haar meening dat de Gemeenteraden nog te ver afstaan van de Inlandsche samenleving en nu het instituut van B. en W. dreigt te mislukken, vreest zij dat het contact met de Inlanders, die het grootste deel der stadsbevolking uitmaken, geheel zal verloren gaan.

Aanvankelijk dacht zij met een gouvernements-ambtenaar ter beschikking gesteld aan de resp. Gemeenteraden dit nadeel te kunnen coupeeren, doch het voorbeeld van en de mislukking te Soerabaia heeft haar geheel van idee doen veranderen en een oplossing in andere richting doen zoeken. Voor dit doel is den heer Rd. Soerianatapamekas, ex-patih van Soekaboemi, thans opgedragen een studie te maken over het Desawezen in de Gemeente onder leiding van den rapporteur van de *Desa*-autonomie.

De stof voor het rapport kan echter slechts langzaam verwerkt worden, zoodat verwacht kan worden dat het eerst na het Europeesch verlof van den heer Laceulle klaar kan zijn.

De Regentschapsraden en het onderwijs. Uit een interview, dat een bijzondere correspondent van de Locomotief te Amsterdam met den heer J. Hardeman, Directeur van Onderwijs heeft gehad, nemen wij het volgende over:

„Wat acht u dan wel de beste methode, dit onderwijs (het *desa*-onderwijs, Red. L. B.) ingang te doen vinden bij de bevolking?”

„Ik meen, dat wij het beste zouden doen met de zorg voor dit onderwijs over te dragen op de regentschappen — een besluit in dezen zin is in beginsel reeds door de Regeering genomen — en dan den regentschapsraden bevoegdheid te verleenen, als aan bepaalde voorwaarden is voldaan en er voldoende scholen zijn, om den leerplicht in te voeren.

Contrôle op geregelde betaalbaarstelling van de locale opcenten. Door den Directeur van Financiën is dd. 23 Augustus 1929 No. C. O. 19/20/3 — aan de Hoofden van Gewestelijk Bestuur, de Residenten-afdeelingshoofd en

de Inspecteurs van Financiën, Hoofden der Inspectie-afdeelingen, het volgende rondschrijven gezonden: Bij de dezerzijdsche beschikking van 9 October 1926 No. C. O. 19/6/6 zijn de voorschriften nopens de verhandeling van opcenten op de hoofdsom der personeele belasting, verponding en inkomstenbelasting in de boeken van de Algemeene Ontvangers der Landskassen aangevuld met het doel de Voorzitters van locale raden in de gelegenheid te stellen contrôle uit de oefenen op de geregelde betaalbaarstelling van de aan locale ressorten toekomende opcenten op de hoofdsom der Landsbelasting.

Sedert is het noodig gebleken aan de regeling dezer materie eenige uitbreiding te geven ten einde de locale raden in die contrôle zooveel mogelijk tegemoet te komen.

In verband hiermede worden de Hoofden van Gewestelijk Bestuur (buiten het gereorganiseerd gebied) en de Hoofden van Plaatselijk Bestuur (binnen dat gebied) uitgenoodigd maandelijks, vóór den 10en dag der maand, aan den betrokken Inspecteur van Financiën eene opgave in te dienen van:

1e het totaalbedrag der door hen in de afgelopen kalendermaand vastgestelde aanslagen in de personeele- en inkomstenbelasting, gesplitst in hoofdsom, landsopcenten en locale opcenten;

2e het totaalbedrag der door hen verleende ontheffingen en verminderingen, eveneens gespecificeerd in hoofdsom, landsopcenten en locale opcenten.

De Inspecteur van Financiën stelt uit deze bestuursopgaven en uit de te zijnen kantore aangehouden registers van vastgestelde aanslagen en verminderingen, zoomede van de verrichte afschrijvingen, voor de diverse opcentenheffende locale ressorten in zijn ambtsgebied de door hen gewenschte contrôle-gegevens kasgewijze samen.

Voor de verponding, waarmede het bestuur geen bemoeienis heeft, worden die gegevens geheel uit de ten Inspectiekantore aanwezige registers geput. Van de opcenten, welke worden geheven van verpondingsaanslagen betreffende onroerende goederen, gelegen in een ander ressort dan dat van aanslag, worden de bedoelde opgaven verstrekt door den Inspecteur, in wiens ressort de goederen gelegen zijn (verg. circ. Hif. 16 Mei 1929 No. V. P. 1/21/1, waarin deze Inspecteur als „Inspecteur A” is aangeduid).

De Inspecteurs van Financiën brengen zoo spoedig mogelijk, uiterlijk den 25en van iedere maand, de gegevens ter kennis van het betreffelijk lokaal ressort.

De eerste opgave over het belastingjaar 1929 — heeft uiteraard betrekking op alle verschenen maanden van het loopende jaar. Een gecombineerde opgave kan daartoe worden ingediend.

De opgave van de verponding heeft betrekking op de jaren 1929 t/m 1932, zoodat in de eerste opgave ermede rekening dient te worden gehouden, dat de in 1928 vastgestelde belastingbedragen eveneens van kracht zijn voor volgende jaren.

Een tweetal uitgewerkte voorbeelden, n. l. van eene eerste opgave en van eene over de maand Augustus 1932, gaan ter verduidelijking hierbij.

Voorbeeld eener eerste opgave.

Opgave van vaststellingen, verminderingen en afschrijvingen van opcenten ten behoeve van de Gemeente Batavia gedurende de maanden Januari t/m Augustus 1929. *)

Belastingsoort	Belasting- jaar	Vaststel- lingen	Verminderin- gen en ont- heffingen	Afschrijvin- gen
Inkomstenbel.	1929	f 35.567.27	f 685.36	—
Personeele bel.	1929	" 4.846 70	" 63.80	—
Verponding.	1929	" 63.579.67	" 385.18	—
	1930	" 65.790.49	" 460.70	—
	1931	" 65.790.49	" 460.70	—
	1932	" 65.790.49	" 460.70	—

Vorderbaar bij 's Lands kas Weltevreden.

Weltevreden, 23 September 1929.

De Inspecteur van Financiën der 1e kl.,

Hoofd der Inspectie Weltevreden,

Voorbeeld eener opgave over Augustus 1932.

Opgave van vaststellingen, verminderingen en afschrijvingen van opcenten ten behoeve van de Gemeente Batavia gedurende de maand Augustus 1932.

Belastingsoort.	Belasting- jaar	Vaststellin- gen	Verminderin- gen en ont- heffingen	Afschrijvin- gen
Inkomstenbel.	1929	—	—	f 316,20
	1930	—	f 516,70	—
	1931	f 7.960,—	" 23,56	—
	1932	" 35.780,34	" 900,70	—
Personeele bel.	1929	—	—	" 20,12
	1930	—	" 33,16	" 34,26
	1931	" 43,60	" 426,80	—
	1932	" 3.280,17	" 376,19	—
Verponding.	1929	—	" 779,75	" 3,02
	1930	—	" 927,15	" 3,02
	1931	" 680,67	" 1.080,26	" 3,02
	1932	" 977,50	" 1.112,36	" 3,02

Vorderbaar bij 's Lands kas Batavia.

Weltevreden, 14 September 1932.

De Inspecteur van Financiën der 1e klasse.

Hoofd der Inspectie Weltevreden.

*) De opgave verponding omvat ook de in het jaar 1928 vastgestelde aanslagen.

Locale Verordeningen.

Bezoldigingsverordening Medan.

In de Gemeente Medan werd in 1927 behoefte gevoeld aan een nieuwe bezoldigingsregeling voor het personeel; dus werd een nieuwe regeling ontworpen; in de vergadering van 14 December 1927 werd met intrekking van de Medansche salarisverordening, vastgesteld een „Medansche bezoldigingsverordening”. Prachtig op tijd zou men zeggen, nog even naar de Landsdrukkerij zenden ter afkondiging in de Javasche Courant en de verordening zou in werking kunnen treden op 1 Januari 1928, zooals door den Raad bepaald was.

Niet alzoö echter! Een maand na de vaststelling werd de verordening „ter beoordeeling” gezonden aan den Adviseur voor de Decentralisatie, die van „de hem geboden gelegenheid” om opmerkingen te maken, gebruik heeft gemaakt en deze bij schrijven van 16 Mei 1928 onder de aandacht van den Burgemeester van Medan heeft gebracht, waarop men weer aan het studeeren is gegaan met het gevolg, dat 15 (vijftien) maanden later (bij schrijven van 27 Augustus 1929) Burgemeester en Wethouders aan den Raad voorstellen de 20 maanden geleden vastgestelde, doch niet in werking getreden „Medansche bezoldigingsverordening” in te trekken om vervolgens over te gaan tot vaststelling van een nieuwe in hoofdzaak gelijklopende verordening, waarin eenige van de door den Adviseur gemaakte opmerkingen verwerkt zijn, die zoo ongeveer nog *twee jaren zal moeten terugwerken* (1 Januari 1928) en die bovendien blijkens het tweede lid van de slotbepaling *zoo spoedig mogelijk door een andere regeling vervangen zal worden*.

Ziedaar een mislukt stukje wetgeving, dat gelukkig tot de uitzonderingen behoort.

We zullen niet nader ingaan op den inhoud van de verordening, die zooals ze oorspronkelijk was vastgesteld met taalkundige fouten, wegvallen van woorden het toonbeeld was van slordigheid, waarin verordeningstechniek ten eenen male zoek was en die we, zelfs na de wijzigingen, aan geen enkele gemeente als voorbeeld kunnen aanbevelen. We zullen ons ook niet verdiepen in de vraag of een terugwerkende kracht van twee jaren in verband met den inhoud der verordening wel toelaatbaar is.

Slechts willen we waarschuwen tegen navolging van de door Medan gevolgde handelwijze om zonder dat een wettelijke verplichting daartoe bestaat, verordeningen ter regeling van de gemeentelijke huishouding, daden ter uitoefening van de gemeentelijke autonomie, ter beoordeeling voor te

leggen aan de Regeering, aldus den indruk vestigend, dat men zich zelf niet in staat acht, datgene te doen, wat de wetgever veronderstelt heeft, dat men wel zou kunnen. De Regeeringscirculaire met betrekking tot de bezoldigingen van de gemeente-secretarissen en het door de Regeering ter zake in den Volksraad ingenomen standpunt hebben ons weer eens zoo klaar herinnerd aan het feit, dat het Centraal Gezag nog steeds niet het volle vertrouwen heeft in de decentralisatie van bestuur, zooals deze zich tot heden ontwikkeld heeft. Nog steeds meent Zij blijkbaar meer te moeten regelen dan de wet Haar toelaat, aldus inbreuk makend op de gemeentelijke autonomie.

Tegen een zoodanige inbreuk moeten de autonome ressorten pal staan; maar slechts dan zal dit zich verzetten en protesteeren succes kunnen hebben, waneer zij te allen tijde toonen in staat te zijn zelfstandig de eigen huishouding te regelen, meer te kunnen dan door den wetgever verondersteld is. Alleen dan kan men verwachten dat pogingen om inbreuk te maken op het autonomiebeginsel zullen worden nagelaten, slechts dan zal er kans bestaan op verdere ontplooiing van de decentralisatiegedachte, op uitbreiding in de lengte en de breedte van het bestuur op democratischen grondslag.

Algemeene navolging van dit Medansche voorbeeld zal, zoo niet achteruitgang, dan toch in ieder geval stilstand beteekenen.

Moge de mededeeling van den Adviseur in zijn aan de Gemeente Medan gericht schrijven, dat hij kan verklaren *tegen de voorgestelde bezoldigingsregeling geen bezwaren te hebben* (???) aan deze waarschuwing kracht bij zetten.

Met bovenstaande zouden we den indruk kunnen vestigen, dat we de Gemeente Medan niet in staat achten hare belangen zelfstandig te behartigen. We stellen er daarom prijs op uitdrukkelijk te verklaren, dat dit geenszins het geval is. We hebben geregeld gevolgd de verrichtingen dezer Gemeente, we hebben geregeld gelezen de jaarverslagen, notulen en gemeentebladen, we hebben met belangstelling kennis genomen van het doorwrochte Pasarrapport en het Begraafplaatsenrapport en we hebben ook ter gelegenheid van het laatste Decentralisatiecongres van den afgevaardigde van Medan vernomen, wat de gemeente in den loop der jaren tot stand gebracht heeft. Uit dit alles is ons wel gebleken de gelukkige greep, die de wetgever gedaan heeft, toen hij Medan proclameerde tot gemeente.

Met des te meer verwondering namen we daarom kennis van den onzelfstandigen indruk, die hier thans gevestigd is.

Medewerker.

Maleisch Gedeelte.

Boeahnja pemilihan lid-lid Provincie Djawa-Tengah.

Sebagaimana telah diketahoei lid-lid raad² kaboepaten dan lid-lid raad gemeente telah bersidang pada tanggal 28 October j.l. oentoek memilih wakil-wakil dalam Raad Provincie. Golongan bangsa Belanda hendaklah memilih 14 anggota, golongan Tiong Hoa Anggota dan golongan Priboemi 16 anggota. Stembanktoer di Semarang telah bersidang pada tanggal 4, 5, 6 dan 7 November j.l. oentoek menentoeakan siapa dari kandidat² jang telah diadjoekannja dapat terpilih. Baiklah kita membri pemandangan atas hasilnja pemilihan tadi bagi masing² golongan.

I Golongan bangsa Belanda. Kalau kita meliat nama-nama anggota jang telah dipilih, maka nampaklah bahwa pembagiannja koersi oentoek masing-masing fihak (partij) adalah sebagai berikoet.

Fihak „*Vaderlandsche Club*“, soeatoe perkoempoelan jang baroe-baroe ini dapat didirikannja mendapat 4 koersi, jang akan ditempati oleh toean-toean A. Hombrink, agent Internatio Semarang, L. Abas, administrateur pabrik goela Poerworedjo; A. H. Meijer, administrateur Getas, dan W. Schip pers, administrateur dari pabrik goela Trangkil.

Fihak *I. E. V.* jang dalam pemilihan ini telah bekerdja bersama-sama dengan P. E. B. C. S. P. dan I. K. P. mendapat 3 koersi, jang akan ditempati oleh toean-toean W. A. Zeijlmans van Emmichoven; L. H. Berg, luit-kolonel b. d. di Magelang dan W. A. P. de Boer, opperhoutvester di Tjepoe.

Fihak *P. E. B.* mendapat 2 koersi jang akan ditempati oleh toean² ir. J. A. Zwager administrateur S. D. S. di Poerwokerto dan H. D. Schouten, hoofd H. I. S. dari S. C. S. di Tegal.

Fihak *B. B.* mendapat djoega 2 koersi ialah boeat toean² L. A. de Graaff assistent-resident di Semarang dan E. W. Maurenbrecher, assistent-resident di Magelang.

Fihak *C. S. P.* (doeloe *C. E. P.*) mendapat 1 wakil ialah toean G. de Raad, hoofd School met den Bijbel di Semarang.

Fihak *I. K. P.* mendapat djoega soeatoe wakil ialah toean S. L. R. Fleischener, agent K. P. M. Semarang.

Lain dari itoe terpilih djoega toean L. K. Ph. Münch, oud-administrateur sf. Kemanglen.

Kalau kita liat hasilnja pemilihan ini, maka nampaklah bahwa semoea koersi² akan ditempati oleh wakil-wakil jang kita boleh hanggap berfihak kanan semoeanja. Fihak kiri, seperti N. I. V. B., I. S. D. P. tidak dapat sesoeatoepoen wakil. Inilah jang tidak menjenangkan pada hati kita. Tetapi lantaran Pemerintah berhak mengangkat lid-lid djoega, maka adalah peng-

harepan besar, bahwa fihak kiri akan djoega dapat perwakilan dalam Raad. Siapa dari 9 lid bangsa Belanda nanti akan diangkatnja, baiklah kita menenggoe sadja lebih dahoeleoe. Djika perloe kelak kita membri pemandangan poela.

Sabeloemnja kita mengoraikan hasilnja pemilihan bagi bangsa Tiong Hoa dan Priboemi, maka kita peringatkan disini, bahwa menoeroet poetoesan stemkantor beberapa stembiljet dari golongan Belanda di hanggap *tidak sah*. Dari 109 stembiljet² dari golongan ini maka 53 bidji djadi $\pm 50\%$ dihanggap tidak sah, karena beberapa hal, jaitoe lantaran adalah streep² didalam stembiljet itoe, jang dibikinnja dengan sengadja, lantaran adalah nama seorang kandidat jang tidak diberi voorletters, lantaran stembiljet di isinja tidak menoeroet atoran jang telah di tetapkan d.l.l.

Dengan girang hati kita meliat bahwa stembiljet² dari bangsa Asing dan Priboemi jang dihanggap tidak sah masing² tidak lebih dari 10% dan 5% . Inilah kita boleh tjatet!

Tentang hal pendapatannja stemkantor d.l.l. maka baiklah kita akan memberi pemandangan jang loeas dalam rubriek Belanda, soepaja dapa diperhatikan oleh jang wadjib.

II. *Golongan bangsa Tiong Hoa*. Oentoek golongan ini hendaklah di pilihnja 3 anggota. jang dapat terpilih ialah toean² 1. dr. ir. Han Tiauw Tjong, particulier di Pekalongan, 2 mr. Jauw Keng Hong; advocaat di Semarang dan 3 Oei Tjong Swan. Melihat hasilnja pemilihan ini, maka kita dapet ketahoehi bahwa dalem golongan bangsa Tiong Hoa tida ada roepa² fihak. Sekalian lid-lid raad dari golongan ini toeroet soeatoe fihak ialah fihak Tiong Hoa. Adapoen warnanja golongan ini kita beloem bisa menetapkan dengan tentoe akan tetapi banjak pengharepan, bahwa meliat positienja lid-lid tadi dalem pergaoelan hidoep dari sekarang, lid² jang telah di pilih itoe akan berfihak kanan djoega.

Lantaran boleh di katakan sekalian orang² Tiong Hoa jang telah dapat didikan dengan tjoekeop, semoeanja mempoenjai soeatoe keperloeon, maka tidaklah gampang bagei Pemerintah oentoek mengangkat doea wakil lagi, boeat memperhatikan keperloeannja golongan² lain dari bangsa Tiong Hoa di tanah Djawa-Tengah ini, jang tidak berkesempatan mengirinkan wakil dalem Raad Provincie.

III. *Golongan bangsa Boemipoetra*. Sebagai pembatja² telah ma'loem, golongan ini haroeslah memilih 16 lid. Adapoen pembagiannja boeat masing² kiesdistrikt telah di terangkan lebih dahoeleoe dalem orgaan ini. Hasilnja pemilihan kita moeatkan di bawah ini.

1. *Kiesdistrikt Tegal*. Pendapatannja pemilihan bagi kiesdistrikt ini ada sanget loetjoenja. Maka baiklah kita membri pemandangan atas hal itoe. Oentoek distrikt ini telah dikandidatkan 18 djago, diantara mana *tidak* ada se-

soeatoepoen boepati, Itoelah lataran boepati Brebes pada waktœ mengcan-
didatkan beloem ada dan beloem diangkat sedang boepati Tegal, barangkali
berhoeboeng dengan kehendaknja akan minta pensioen, tidak soeka
dikandidatkan. Oleh karena itoe maka beberapa lid-lid raad² kaboepaten
jang kebanjakan dari golongan B. B. tidak tahoe benar, djago manakah
marika haroes taroh (pilih) nommer satoe pada stemkaart. Oleh karena
itoe dan djoega oleh karena antara pemilih² tadi tidak ada soeatoe
permoefakatan, maka amper semoea kandidat dapat soeara (stem) (!?) Tidak
heranlah maka pada pembatjaan jang pertama oleh stemkantoor tidak
ada satoe djago jang terpilih. Pada pembatjaan kedoea toean Mr. R. Sas-
tromoeljono dapat terpilih, sedang toean R. Sosrohadikoesoemo, jang pada
pembatjaan pertama hanja dapat soeara sedikit, bisa dapat terpilih pada
stembiljet No. 32 dari pembatjaan ketiga.

2. *Kiesdistrikt Pekalongan.* Oentoek kiesdistrikt inl, jang haroes mengi-
rimkan 2 wakil telah di kandidatkan 20 djago, diantara mana adalah 3 boe-
pati. Jang dapat terpilih ialah toean R. M. A. A. Dipokoesoemo, boepati
Batang dan toean R. A. A. Soedoro Soerahadikoesoemo, boepati Pemalang.

3. *Kiesdistrikt Semarang.* Oentoek kiesdistrikt ini, jang haroes mengi-
rimkan 2 wakil telah dipadjoekan 19 djago, di antara mana adaiah 2 boe-
pati. Melihat soesoennanja raad-raad kaboepaten, jang sebagian besar sen-
diri termasuk golongan B. B., maka tidak mengherankanlah, bahwa jang
dapat terpilih toean R. M. T. Amin Soejitno, boepati Semarang dan toean
R. M. A. A. Notohamidjojo, boepati Kendal.

4. *Kiesdistrikt Koedoes.* Oentoek kiesdistrikt ini, jang haroes memilih
1 lid sadja, telah dikandidatkan 4 B. B. ambtenaar, diantara mana 2 Boe-
pati. Jang dapat soeara banjak sendiri ialah toean R. T. A. Sosrohadiwidjojo,
boepati Japara.

5. *Kiesdistrikt Rembang.* Oentoek kiesdistrikt ini, jang haroes memilih
1 lid, telah dikandidatkan 3 B. B. ambtenaar, diantara mana 2 boepati. Jang
dapat soeara banjak ialah toean R. A. A. Soewondo, boepati Pati.

6. *Kiesdistrikt Blora.* Oentoek kiesdistrikt ini jang haroes mewakilkan
1 lid, telah dikandidatkan 5 djago, diantara mana 2 boepati. Lantaran 2
boepati ini mendapat soeara sama banjaknja ialah masing² 11 soeara, maka
diadakan loting oleh stemkantoor. Dengan loting ini maka terpilihlah toean
Tjakraningrat, boepati Blora.

7. *Kiesdistrikt Banjoemas Noord.* Oentoek kiesdistrikt ini, jang haroes
mewakilkan 2 lid, telah dikandidatkan 17 djago, diantara mana 2 boepati.
Berlainan dengan beberapa kiesdistrikt maka dapat terpilihlah hanja 1 boe-
pati ialah toean Gondosoebroto boepati Banjoemas sedang koersi jang ke-
dœa djatoeh pada mr. Sastromoeljono, jang djoega telah terpilih dalam

kiesdistrikt Tegal. Lantaran ini maka lid jang terbilang diblakang ini hendaklah bersidang lagi oentoek menetapkan siapa jang terpilih akan djadi gantinja mr. Sastromoeljono.

8. *Kiesdistrikt Banjoemas-Zuid.* Oentoek kiesdistrikt ini, jang haroes memilih 1 lid, dikandidatkan 5 djago, diantara mana 2 boepati. Jang dapat terpilih ialah boepati Karanganyar toean R. A. A. Iskandar Tirtokoesoemo.

9. *Kiesdistrikt Wonosobo.* Oentoek kiesdistrikt ini, jang haroes memilih 1 lid, dikandidatkan 4 djago, diantara mana 2 boepati. Jang dipilih ialah boepati Wonosobo toean R. A. A. Sosrodiprodjo.

10. *Kiesdistrikt Kedoe.* Oentoek kiesdistrikt ini jang berhak memilih 2 wakil, dikandidatkan 10 djago, diantara mana 2 boepati. Jang dapat dipilih ialah toean R. A. A. Danoesoegondo boepati Magelang dan toean R. M. Soeprapto fiscaal griffier di Magelang, meskipun pada pembatjaan jang pertama biliau ini mendapat tidak begitoe banjak soera seperti boepati Temanggoeng. Lantaran oeroetannja stembiljet ada lebih baik bagi toean Soeprapto, maka biliau ini bisa terpilih. Inilah soeatoe tanda bahwa seperti kita telah oraikan dalam beberapa artikel pelatoeran pemilihan jang berdasar *personenstelsel* saperti ini adalah soeatoe loterij.

11. *Kiesdistrikt Bagelen.* Oentoek kiesdistrikt ini, jang hanja memperwakilkan 1 lid, dikandidatkan 6 djago, diantara mana 3 boepati. Jang dapat terpilih dengan soera banjak ialah toean R. T. Hasan Danoeningrat, boepati Poerworedjo.

Demikianlah hasilnja pemilihan jang laloe ini. Boeat golongan bangsa Priboemi telah dapat terpilih 12 boepati dari 16 lowongan, dan 3 lid boekan B. B. ambtenaar, sedang lowongan jang satoe beloem terboekaka atau misih kosong. Apabila boepati Temanggoeng jang telah amper dapat terpilih adalah oentoeng sedikit dalam loterij-pemilihan tadi dan boepati Tegal atau Brebes soeka atau bisa dikandidatkan, maka *tidaklah* 12 boepati, tetapi 14 boepati bisa dapat terpilih. Itoelah keadaannja, jang telah menimboelkan keherannannja beberapa fihak. Fihak B. B. poen heran sendiri, bahwa begitoe banjak boepati² dapet terpilih. Tetapi siapa jang mengatahoei benar² seloek-beloeknja ini pemilihan, akan tidak bisa heran lagi. Sebeloemnja pemilihan diadakan kita telah mendoega bahwa pemilihan akan berhasil beroepa itoe Sebab, apabila kita meliat soesoennja raad-raad kabupaten, maka boleh di katakan bahwa lebih dari 80 % dari anggota² Boemipoetra dari raad-raad tadi termasuk golongan B. B., sedang segenapnja itoe ada dibawah perintah boepati² jang di beberapa kiesdistrict telah di kandidatkannja. Soedah barang tentoe jang dipilih oleh marika boeat kandidaat nommer satoe tidak lain boepati-chefnja masing-masing.

Soenggoehpoen tidak boleh disangkal lagi, bahwa pemilihan itoe dilakoekan dengan resia, mendjadi si pemilih-B. B. ambtenaar tidak oesah ragoe² oentoek

memilih seseorang jang dipandangnja lebih tjakap dan lebih merdika dari chef-boepatinja soepaja kaperloeian rajat dapat perhatian jang semestinja tetapi ketakoetanja marika itoe pada chefnja, kalau chef ini jang berpengaroeh besar tidak terpilih, menjebabkan marika itoe lantas sadja pilih boepati-chef. Takoet lantaran dari hasilnja pemilihan selamanja orang bisa selidiki apakah sekalian ambtenaar² (pegawai²) dari sesoeatoe kaboeupaten telah memilih boepatinja apa tidak !

Itoelah sebab²nja maka boleh dikatakan sekalian pegawai² B. B. telah memilih boepatinja sendiri². Tetapi adalah lain sebab, jang kita rasa djoega penting dapat diketahoeinja.

Beberapa pegawai B. B. berpendapatan, bahwa soedah selajaknja, bahwa marika dapat memperwakilkan B. B. ambtenaar (boepati) djoega dalam Raad Provincie. Apabila djago²nja tidak terpilih, djago² ini koeatir akan mendapat sangkalan dari fihak atas, bahwa djago² pegawai B. B. itoe tidak dapat kapertjajaannja pegawai² jang kabetoelan wakil² rajat mendjadi tidak dapat kapertjajaän rajatnja. Itoelah kliroe belaka !

Boepati² itoe telah berat pakerdjaannja ; selain pakerdjaan bestuur biliau² hendaklah mementingkan pakerdjaan² jang berhoeboengan dengan pendiriannja raad-raad kaboeupaten baroe. Maskipoen demikian keadaannja, maka pegawai² B. B. telah memilih boepati² semoeanja, sedang boepati² ini tidak merasa kaberatan sesoeatoepoen oentoek dikandidatkan dan dipilih. Mengoerangkanlah kehormatannja apabila soeatoe boepati tidak terpilih ? Sekalipoen tidak. Adalah barang kali jang mengira, bahwa soeatoe boepati akan bisa bekerdja banjak dalam Raad Provincie oentoek kepentingan rajat. Itoelah djoega kliroe !

Apabila soeatoe boepati akan soenggoeh² bekerdja oentoek kaperloeian rajat, biliau bisa mentjapai tjita²nja di loear Raad tadi. Sebagei Boepati atau Voorzitter Raad Kaboeupaten biliau bisa bekerdja lebih banjak dan lebih berhasil oentoek kaperloeian rajat tertimbang sebagei lid Raad Provincie. Sebagei Boepati biliau tidak akan mendapatkan rintangan² seperti bisa terdapat dalam Raad Provincie, dalam raad mana biliau tidak bisa merdika betoel boeat bitjara (Ingatlah pada rintangan² jang telah dialamkan oleh Boepati Bandoeng.)

Oleh sebab itoe maka atjap kali kita memadjoekan kabratan² atas doedoeknja B. B. ambtenaar², teroetama boepati² dalem Raad Povincie. Resident² tidak di perkenankan doedoek dalem Raad Provincie, apa sebab lara-ngan itoe tida diloeaskan sampe boepati² ?

Lagi poela hendaklah di kemoekakan disini, bahwa maksoednja „bestuur-vorming” itoelah oentoek memberi kesempatan pada lain² golongan² oentoek toeroet memerintah negri. Golongan B. B. meski tidak dapet perwakilan dalem Raad Proevincie, toh soedah ada pengaroeh dan hak atas memerintah

negri,
dapat
dalen
di an
Peme
perloe
cial n
San
lihan
akan
Bag
hak t
denga
jang
Apa
jalah
denga
pengh
Maka

Dra
I.
II.
meen
III.
schap
IV.
voorz
To
penoe
toeroe
kepac
Karen
itoe h
raad
alias
terke
memb
Boep.
tidak

negri, maka tidak ada kabratan sesoeatoepoen, apabila ambtenaar² B. B. tidak dapat hak oentoek dipilih. Apabila Pemerintah memandang perloe soepaja dalem Raad Provincie djoega terdengar soeara Pemerintah, maka baiklah di ambilnja peratoeran seperti jang sekarang berlakoe di tanah Hidoestan. Pemerintah haroeslah mengangkat ambtenaar² B. B. oentoek mementingkan keperluan Pemerintah, Anggota² itoe boleh dinamai „officieele leden” (official members).

Sampe disini lebih dahoeloe kritiek kita terhadap pada peratoeran pemilihan jang sekarang misih berlakoe. dan boehnja. Dalam lain artikel kita akan meloeaskan pemandangan kita atas hal itoe.

Bagai penoetoep haroes diperingatkan disini, bahwa Pemerintah adalah hak boeat mengangkat 7 lid dari bangsa Indonesia, maka kita mengharap dengan sangat bahwa 7 lid itoe diambilnja dari golongan-golongan lain, jang soenggoeh² dapat kapertjajaän rajat.

Apabila Pemerintah insjaf betoel tentang keadaän² terseboet diatas, nistja-jalah Pemerintah tidak akan ragoe² memperbaiki soesoenan Raad Provincie dengan angkatan² jang samestinja. Dengan berdjalan demikian maka adalah pengharapan, meski tidak besar, bahwa Provinciale Raad akan berboeah. Maka baiklah kita menoenngoe dahoeloe poetoesan Pememerintah.

SLAMET.

Dradjatnja Regentschapsraad.

- I. Apa Regentschapsraad dibawahnja Gemeenteraad deradjatnja?
- II. Apa regentschapsraad boekan wakil pendoedoek sebagaimana Gemeenteraad dianggep djoega sebagai demikian?
- III. Apa Gemeenteraad lebih dekat kepada Regeering ditimbang regentschapsraad?
- IV. Apa voorzitter regentschapsraad lebih rendah deradjatnja dari pada voorzitternja gemeenteraad?

Toean,² pertanyakan seperti diatas itoelah jang sekonjong² dateng pada penoelis, waktoe penoelis mengoendjoengi disalah satoe tempat ditanah Djawa, toeroet memperajaken dan memberi hormat dan mendo'a selamat sadjahtera kepada Seri Padoeka Maha Radja Poeteri Wilhelmina pada hari taoennja. Karena waktoe padoeka toean Resident hendak menerima tanda kehormatan pada itoe hari, jang mengoetjapkan kehormatan itoe boekan voorzitter Regentschapsraad alias toean Boepati, akan tetapi toean Assistent Resident nieuwe stijl alias controleur zaman koeno, sebeloenja ada Bestuurshervorming. Saja terkedjoet poela, sebab menoeroet orang banyak, meskipoen Boepati tida membawahkan Assistent-Resident — sedang sebaliknya poen tida djoega — Boepati itoe seorang Hoofdambtenaar, sedang Assistent-Resident kebanyakan tidak Seoempama Toean Besar sekarang boekan Jhr. De Graaff dan

seoempama Pemerintah tida menerangkan dipersidangan² volksraad, bahwa berhaloean sama rata segala bangsa, tentoe saja poenja pertanjakan diatas akan tambah lagi „apa dari sebab perbedaan² bangsa?”

Dari sebelah kiri saja mendengar tegoran demikian „Lebih baik begitoe, sebarang Boepati tida perloe main komedi, artinja haroes berbitjara jang sebetoelnja tida masoek dalem hatinja”.

Baik itoe tegoran saja terima. Tapi meskipoen seorang nationalist toelen dan djempol sekali, apa tida seharoesnja memberi hormat kepada nationalist lain bangsa. Meskipoen nationalist itoe beloem soeka menghormati kita sekali, seharoesnjalah kita misih menghormatinja sebagai seorang jang „beschaafd”.

Dari fihak Bestuursambtenaar jang „ontevreden” saja dengar tegoran : „Lihatlah, itoe soeatoe tanda bahwa Bestuurs-ambtenaar Boemipoetera misih dianggep dibawahnja Bestuursambtenaar bangsa Europa”.

Baik, tegoran itoe saja terima dan saja mendjawab : „Atoeran openbaar gehoor tanggal 31 Augustus itoe baroe diberobah, sedang bestuurhervorming djoega misih baroe, boleh djadi oleh Pemerintah ketjoerangan itoe tida begitoe difikirkan, djadi tjoema kliroe (vergissing) sadja”.

Sekarang tinggal mendjawab pertanjakan² saja nomer 1 sampai 4 terseboet diatas soenggoeh, berat boeat saja akan mendjawab pertanjakan² itoe satoe persatoe, sebab saja boekan seorang ahli dalem ini perkara. Tjoema perbandingan kedoea raad² ini saja ada taoe sedikit², ja’ni :

Gemeenteraad hanja mempoenjaï daërah didalem kota, lid² terdjadi sebagian besar dari bangsa Europa, lid² bangsa Asing dan Boemipoetera boleh dibilang hampir tidak kelihatan. Pembesar dari Gemeenteraad haroes bangsa Europa, bangsa Indonesia tida bisa djadi Burgemeester, sebagaimana djawabnja wakil Pemerintah kepada padoeka toean Koesoemo Oetojo atas pertanjakannja dalem pessidangan Volksraad. Orang banjak mengabarkan kalau gemeenteraad paling banjak memperhatikan keperloeian pendoe-doe² jang kaya², sedang pendoe-doe² dalem kampoeng tida begitoe diperhatikan.

Regentschapsraad mempoenjaï daërah lebih lebar dan lebih besar, satoe regentschap, lid² terdjadi sebagian besar dari bangsa Indonesia. Pembesar dari Gemeenteraad haroes seorang Boepati, jang selainnja voorzitter dari regentschapsraad, djoega Bestuursambtenaar jang kebawah kepada resident dan Gouverneur.

Djoega perkara pemilihan lid² boeat kedoea raad perbedaan.

Maka dari sebab itoe alangkah baiknja apabila Pemerintah bisa dan soeka mendjawab pertanjakan² terseboet diatas dengan sedjelas²nja, agar soepaja semoea doega²an dan fitnah²an dalem regentschapsraad maoepoen dari fihak kiri, maoepoen dari fihak kanan bisa dikoerangi dan bisa diberèskan adanja.

S. H.

Rege
(Dar
Wala
Mataha
bergant
bagaim
lah ac
dari Se
sangat
Ketal
Pilihi
Djawa-
telah la
terbesar
bangsa
Sekal
masgoe
besar b
kah sek
dan jak
Baik
No. 205
Bode, j
jang me
B. B. P
la meng
kebanya
Oleh
tinja ito
dibantal
dipilih
karena
ini. Set
Meskip
poenjai
bisa me
paten.
Disini
fahaman
jang saj

Regentschapsraad poenja theorie dan praktijk.

(Darmo Kondo 24 Sept 1929).

Walaupoen dalam roeangan D. K. No. 209 collega saja, jalah saudara *Matahari* soedah membikin koepasan tentang boeahnja Raadkaboepaten, jang berganti sifat mendjadi B. B.-raad, akan tetapi agar soepaja lebih terang bagaimanakah sebab-sebabnja kaoem B.B. bisa memborong itoe raad tidaklah ada djelek djika saja disini djoega oeroen semprotan karbol dari Semarang, karena so'al pemilihan boeahnja theorie dan praktijk adalah sangat bertentangan.

Ketahoeilah semprotan saja bibawah ini:

Pilihan anggauta-anggauta oentoek Raad kaboepaten didalam Provincie Djawa-Tengah, pada hari Selasa jang ketiga dalam boelan September jang telah laloe ini soedah kedjadian, dan uitslagnja poen boeat sebagian jang terbesar soedah dimoeat dalam soeraf² kabar Indonesiërs dan dalam pers bangsa Asing.

Sekalian pembatja jang berpikiran sehat dan berhati djoedjoer, tentoelah masgoel hatinja kalau membatja uitslag itoe, karena jang terpilih sebagian besar boekannja orang², kepada siapa kita bisa menaroeh kepertjajaän. Apakah sebabnja. Ja, itoe tidak oesah diterangkan lagi, sebab kita soedah tahoe dan yakin sendiri.

Baik benar tentangan hal ini soerat kabar *Bintang-Timoer* No 204 dan No. 205 memoeat dongéngan, iang pertama (No. 204), pertalan dari *Preanger Bode*, jang berkepala „*Nationalisten dan Prijaji's*”. Menoeroet *Bint. Tim.* jang menjoeat artikel dalam *Preanger Bode* itoe seorang bekas ambtenaar B. B. Penoeelis artikel terseboet merasa poeas dan senang hatinja, lagi poela menganggap soeatoe succes (keoentoengan) bagi kaoem B. B., karena kebanyakan dari pada mereka bisa mendoedcek koersi Raad-kaboepaten.

Oleh Redactie *Bintang Timoer* jang sehat pikirannja dan djoedjoer hatinja itoe, kebenaran arti oeraian jang terseboet dalam *Preanger-Bode* tadi dibantah dengan keras, dan diterangkan apakah sebabnja pegawai B. B. bisa dipilih mendjadi anggauta² Raad kaboepaten. Jang mendjadi pokok sebabnja karena pak Kromo didesa terlaloe amat pitjik pengetahoeannja dalam hal ini. Seteroesnja *Bint. Timoer* laloe diafkeur lid-lid jang sematjam itoe. Meskipoen tidak diterangkan, akan tetapi ada rasa, jang *Bint. Timoer* mempoenjai perasaan, bahwa boekannja lid-lid jang sematjam diatas tadi jang bisa memperhatikan dan meremboeg keperloean kita di dalam raad kaboe-paten.

Disini saja akan menambah keterangan sedikit. Saja moefakat betoel sama fahaman Red. *Bint. Timoer* itoe. Lain dari pada jang terseboet diatas, jang saja jakinkan demikian.

Raad kaboeputen inilah soeatoe barang (badan) jang baroe. Djangankan pak Kromo, meskipoen jang melakoekan pekerdjaan sendiri jaitoe ambtenaar B. B. sendiri jang pangkat pertengahan djaoeh boleh dibilang faham dalam hal ini. Pada hal boeat Raad terseboet ada pemilihan jang bertoenda (ge-trapt. Moela-moela orang haroes memilih kiesman, jalah 'seorang jang diambil dari tiap² 500 orang. Ini kiesman nanti jang memilih candidaat². Dalam daerah Provincie Djawa Tengah jang dipilih mendjadi kiesman oleh pendoeboek desa, kebanyakan loerah dan pegawai desa (desa politie). Ini boekannja karena mereka dianggap lebih penting dari pada pendoeboek lainnja, oempama orang jang lebih terpeladjar dan lebih tinggi doedoeknja, itoelah tidak bersangkoetan hal ini dan itoe dengan pemilih, akan tetapi sebab loerah dan pegawai desa itoelah jang saban hari bergaoelan dengan pemilih, djadi gampang (bij de hand).

Kedoea kalinja (sebetoelnja alasan jang haroes diseboet dimoecka) ja, pematja mengerti, kalau loerah dan pegawai desa dilaloei, belakang hari kalau pemilih mempoenjai keperluan ini dan itoe, oleh loerah dan pegawai desa lainnja, djoegalah dilaloei alias tahoe sendiri. Inilah doea fasal dari pada sekian jang boleh dioetarkan, mengapa kebanyakan kiesman² di daerah Djawa Tengah hanja loerah dan pegawai desa sadja.

Menoeroet analogie (katerangan) diatas saja rasa soedahlah tjoekoep terangnja, mengapa oleh kiesman² (batja politie desa) hamper semoea jang dipilih pegawai B. B.

Saja pernah tanja kepada seorang kiesman (loerah desa) disalah soeatoe tempat demikian: „Siapakah jang akan toean pilih mendjadi lid raad kaboeputen ?”

Djawabannja: „Sesoeggoehnja toean si H, sebab ketjakapannja. Tetapi menoeroet poatoesan jang soedah saja ambil dengan kiesman² lain (loerah² dan pagawai desa), kami haroes memilih chef kami jaitoe 'ndoro Dono dan 'ndono Siten enz. enz.

Saja tanja lagi „Lo, mengapa toean² mengambil poatoesan jang demikian, jang menjalahi fikiran dan rasa hati toean² ?”

Sambil tersenjoem balasannja: O, Ja, sebab toean-toean terseboet chef kami, dan barangkali kami masih lama bekerdja dibawah beliau.”

Djawaban seperli terseboet di atas saja mengerti betoel, karena tidak asing lagi saja dalam ini kalangan.

Tetapi saja amat beragoe hati terhadap kepada goena raad kaboeputen jang anggauta-anggautanja seperti terseboet menoeroet uitslag pilihan lang soedah berselang ini.

Menoerdet *Bintang Timoer* lagi. tentoelah di kebanyakan tempat akan ke-djadian, bahwa spreker dari raad kaboeputen sebelomnja melahirkan fiki-

rannja
jang
Ja
centre
soeso
mawc
Sia

Ge
Tot
Onc
L. Ab
L. H.
W. A.
J. L. I
L. A.

A. Ho

E. W.
A. H.
L. K.
G. de
W. W.
H. D.
W. A.
Emr

Ir. J.
Inheen
Mr. R.
R. Sos
R. M.

soer
R. A. A
roha
R. M. T
R. M. A
djojo

rannja lebih doeloe menengok moeka, voorzitter dan sesamanja anggauta, jang diloeaar raad mendiadi chefnja atau orang jang berpengaroeh.

Ja kalau ada kedjadian demikian (tentoe), betoel² salah wissel arti de-centralisatie di dalem praktik. Dan laloe tidak ada bedanja (beda jang se-soesoenggoehnja) ada raad kaboepaten atau tidak setali tiga wang (sami mawon) sebab fikiran oemoem ta' dapatlah terdengar.

Siapa jang roegi lagi Pak Kromo!!!

Semarang.

Personalia.

Gekozen:

Tot lid van de Provincie Midden-Java:

Onderdanen-Nederlanders.

L. Abas	Adm. s. f. Poerworedjo	Kadoeren (Poerworedjo).
L. H. Berg	Luitenant-Kolonel b. d.	Magelang.
W. A. P. de Boer	Opperhoutvester	Tjepoe.
J. L. R. Fleischeuer		Semarang.
L. A. de Graaff	Ass.- Resident Secretaris te Semarang.	Semarang.
A. Hombrink	Lid Gewest. Raad van Semarang	Semarang.
E. W. Maurenbrecher	Ass.- Resident	Magelang.
A. H. Meyer		ond. Getas, Salatiga.
L. K. Ph. Münch	Oud-adm. s. f. Kemanglen	Tegal (Kalibakoeng).
G. de Raad		Semarang.
W. W. Schippers	Adm. s. f. Trangkil	Pati.
H. D. Schouten	Hoofd H. I. S. S. C. S.	Tegal.
W. A. Zeylmans van Emmichoven	Ambt. b. d. Belasting- accountantsdienst	Semarang.
Ir. J. A. Zwager	Adm. S. D. S.	Poerwokerto.
Inheemsche onderdanen niet-Nederlanders.		
Mr. R. Sastroeljono	Advocaat	Tegal.
R. Sosrohadikoesoemo	Controleur Pandhuis	Tegal.
R. M. A. A. Dipokoe- soemo	Regent	Batang.
R. A. A. Soedoro Soe- rohadikoesoemo	Regent	Pemalang.
R. M. T. Amin Soejitno	Regent	Semarang.
R. M. A. A. Notohami- djojo	Regent	Kendal.

R. T. A. Soerohadiwi- djojo	Regent	Demak.
R. A. A. Soewondo	Regent	Pati.
R. M. T. Tjakraningrat	Regent	Blora.
R. A. A. Gondosoe- broto	Regent	Banjoemas.
Mr. R. Sastromoeljono	Advocaat en Procureur	Tegal.
R. A. A. Iskandar Tir- tokoesoemo	Regent	Karanganyar.
R. A. A. Sosrodiprodjo	Regent	Wonosobo.
R. A. A. Danoesoe- gondo	Regent	Magelang.
R. M. Soeprapto	Fiscaalgriffier	Magelang.
R. T. Hasan Danoe- ningrat	Regent	Poerworedjo.

Uitheemsche onderdanen niet-Nederlanders.

Dr. Ir. Han Tiauw Tjong	Particulier	Pekalongan (Kedoeng- woenie)
Mr. Jauw Keng Hong	Advocaat	Semarang.
Oei Tjong Swan	Handelaar	Semarang.

Tot lid van den Gemeenteraad van Semarang A. G. de Ceunick van Capelle, Afdeelingsschef N. I. S., Ir. C. F. M. Duyzings, N.I.S. en G. de Raad, Hoofd der school met den Bijbel, Secretaris der Verg. voor Locale Belangen. tot lid van den Gemeenteraad van Batavia Mr. F. H. C. de Groot.

Benoemd:

tot lid van den Gemeenteraad van Sawahloento M. R. Brouwer, fungeerend controleur ter beschikking van den assistent-resident van Solok te Sawahloento en Mohamad Zen gelar Radja Magek, Gouvernements Indisch arts 1e klasse.

Aangewezen:

als loco-burgemeester van Bandoeng Ir. H. Biezeveld.

Officieele Mededeelingen.

Het aanstaande Decentralisatiecongres. Tot onderwerp van het in 1930 te Soerabaia te houden Decentralisatiecongres is gekozen: Het toezicht van Gedeputeerden op de stadsgemeenten en regentschappen. Als prae-adviseurs

zullen
Mr. A
van M
Roc
lende
is en

Dec
van d
onder
doch
de za
Zoo
het vo
kritiek
objecti
raden
25 jar
om uit
zich ha

Nogi
zaak te
niet all
doelein
als eer
gemeen
We we
genoeg
Een
antwo
trouwe
Locale
dat de
zegen,
Lande.

Dit b
mogelij
gave te
dat de

zullen op treden: Mr. H. M. Vrijheid, Gedeputeerde der Provincie Oost-Java, Mr. A. Meyroos, Burgemeester van Batavia en R. T. Abdoerachman, Regent van Meester-Cornelis.

Rooilijnpolitiek Brochure Ir. Th. Karsten. Ter beantwoording van verschillende aanvragen wordt hierbij medegedeeld, dat deze brochure thans afgedrukt is en met de verzending een aanvang is gemaakt.

De Secretaris der Vereen. voor Locale Belangen.

Decentralisatie-Jubileumboek. Met de uitgave, zelfs met de samenstelling van dit boek kon nog geen aanvang worden gemaakt. Wel kwamen van onderscheiden kanten sympathiebetuigingen binnen, ook wel bestellingen, doch deze niet in die mate, dat met redelijke kans op financieel slagen de zaak kan worden doorgezet.

Zoo gaat het dan ook *niet*. Indien de Locale Raden niet beseffen dat het voor hen een *eerezaak* is, om in dezen tijd van veel onverdiende kritiek, de mogelijkheid te scheppen tot uitgifte van een boek, waarin objectief en duidelijk wordt uiteengezet, wat door den arbeid der locale raden tot stand is gebracht, wat de decentralisatie heeft uitgewerkt in de 25 jaren van haar bestaan, dan zou het wel eens onmogelijk kunnen blijken om uit te voeren wat het Bestuur der Vereeniging voor Locale Belangen zich had voorgesteld te doen.

Nogmaals dringen we er bij de Locale Raden op aan, zich over deze zaak te bezinnen en haar te steunen, zooveel in het vermogen ligt. Het is niet alleen voor de eigen bibliotheek der gemeenten, doch ook voor andere doeleinden, dat dit boek gebruikt kan worden. Het kan beschouwd worden, als een blijvend monument ter gedachtenis aan al degenen, die in de gemeenten hebben gearbeid. Doch zonder offers is dit niet te stichten. We wekken dus alle Locale Raden op zich af te vragen, of men wel *vêr* genoeg is gegaan met met den steun, die reeds verleend is.

Een enkele Raad heeft in dit opzicht volkomen aan de verwachting beantwoord. Andere daarentegen niet. Het is dan ook met volkomen vertrouwen, dat we thans in dit orgaan nogmaals een beroep doen op de Locale Raden om deze zaak te doen slagen, om te doen zien aan Indië, dat de decentralisatie, hoe bestreden, toch rustig haar loop vervolgt en zegen, welvaart, gezondheid en levensgeluk bevordert van velen in den Lande.

Dit boek zou moeten worden een gemeenschappelijke arbeid van zooveel mogelijk alle raden. Het is dan ook het belang van alle raden deze uitgave te doen slagen. Tot nog toe heeft men vermoedelijk gemeend dat de uitgifte vanzelf verzekerd is. Doch dit is in geenen deele het geval.

Slechts door milde subsidieering zal dit werk kunnen voortgaan. Velerlei belang wordt menigmaal gesteund. Laat dan nu de Locale raden eens den eigen arbeid steunen zoo onbekrompen als ze het dikwijls anderer werk doen. Zendt Uw ruimere intekening ten spoedigste aan de Redactie, Pendrian 23, Semarang.

G. DE RAAD.

Het bestuur is thans samengesteld als volgt: J. J. G. E. Rückert, Voorzitter te Batavia; G. de Raad, Secretaris, F. W. M. Kerchman, Penningmeester, beiden te Semarang; W. J. A. C. Bins te Batavia; R. A. A. Wiranata Koesoema en Ir. J. E. A. von Wolzogen Kühn beiden te Bandoeng; M. Soetardjo te Grisse, D. Baron Mackay te Medan; H. I. Bussemaker te Soerabaja en R. Slamet te Semarang.

De contributie der leden bedraagt *f* 15,— per jaar. Over de contributie wordt halfjaarlijks beschikt, tenzij aan den Penningmeester het verzoek, wordt gedaan de contributie over kortere termijnen te verdeelen.

De leden ontvangen het orgaan kosteloos. De abonnementsprijs voor het orgaan bedraagt *f* 15,— per jaar, halfjaarlijks te voldoen.

Copy voor elk nummer van dit tijdschrift, dat op den 1sten der maand verschijnt, wordt ingewacht uiterlijk op den 20en der voorafgaande maand, copy voor het nummer van den 16en uiterlijk op den 5en der maand.

*
* *

Het honorarium voor artikelen in het orgaan bedraagt voor hoofdartikelen *f* 5,— per bladzijde druks (gedeelten eener bladzijde naar evenredigheid) en voor correspondenties, waarbij van raadspublicaties gebruikt wordt gemaakt, *f* 3,50 per bladzijde, niet medegerekend de overgenomen teksten.

16e Jaar

L
O

R

Opnemir

Stukke
te zend
der ver
Karrenw

In h
bijdrage
tingst
waarin,
vormen
Medan
1929, e
bij het
Het
ondiens

De s
scherpe
reden h
het wa
gende
Naas
middel
uitgaaf
trokker